PASVALIO RAJONO SAVIVALDYBĖS ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO 2021–2027 M. PLANO PROJEKTO

Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo apimties nustatymo dokumentas

Planavimo organizatoriai:

Pasvalio rajono savivaldybės administracija
UAB Panevėžio regiono atliekų tvarkymo centras

Dokumento rengėjas:

EKO KONSULTACIJOS

2023 m. | Vilnius

Plano pavadinimas:	**Pasvalio rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projektas**
Dokumentas:	**Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo apimties nustatymo dokumentas**
Plano rengimo organizatorius:	**Pasvalio rajono savivaldybės administracija** Adresas: Vytauto Didžiojo a. 1, LT-39143 Pasvalys Tel.: (8 451) 54 101 El. paštas: rastine@pasvalys.lt Atsakingas asmuo: Strateginio planavimo ir investicijų skyriaus vyriausioji specialistė Apolonija Lindienė Tel. 8 686 42 106 El. paštas: a.lindiene@pasvalys.lt **UAB Panevėžio regiono atliekų tvarkymo centras** Adresas: Beržų g. 3, LT-36237 Panevėžys Atsakingas asmuo: Finansų ir apskaitos padalinio vadovė Roma Sinkevičienė El. paštas: roma.sinkeviciene@pratc.lt Tel. 8 687 06 252
Dokumento rengėjas (SPAV konsultantas):	**UAB „Ekokonsultacijos“** Įmonės kodas: 300081400 Adresas: J. Kubiliaus g. 6-5, Vilnius 08234 Tel.: (8 5) 274 54 91 Projekto vadovė Inga Muliuolė, aplinkos apsaugos specialistė Jolanta Graudinytė El. paštas: inga@ekokonsultacijos.lt, jolanta@ekokonsultacijos.lt
Dokumento data:	2023-05-16

Turinys

1. ĮVADAS 5
2. INFORMACIJA APIE RENGIAMĄ PLANĄ 7
2.1. PAGRINDINIAI PLANO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI 7
2.2. PLANO KONCEPCIJA IR SUDĖTIS 8
2.1.1 Plano koncepcija 8
2.1.2 Plano sudėtis 9
2.2 NAGRINĖJAMOS ALTERNATYVOS 11
2.3. PLANO SĄSAJA SU KITAIS PLANAIS IR PROGRAMOMIS 12
3. TERITORIJOS, KURIOS GALI BŪTI REIKŠMINGAI PAVEIKTOS 17
3.1 PLANUOJAMI PASTATYTI KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO ĮRENGINIAI 21
4. PASEKMIŲ APLINKAI PROGNOZAVIMO IR VERTINIMO METODAI, KURIUOS NUMATOMA NAUDOTI VERTINIMUI ATLIKTI 26
5. APLINKOS KOMPONENTAI IR PASEKMĖS, KURIOS BUS NAGRINĖJAMOS ATLIEKANT VERTINIMĄ 27
6. STRATEGINIO PASEKMIŲ APLINKAI VERTINIMO ATASKAITOS TURINYS 29
1 PRIEDAS. VALSTYBINIAME ATLIEKŲ TVARKYMO 2014–2020 M. PLANE NUSTATYTŲ UŽDUOČIŲ ĮGYVENDINIMO BŪKLĖS PASVALIO RAJONO SAVIVALDYBĖJE VERTINIMAS. 30

NAUDOJAMOS SANTRUMPOS:

AAA	Aplinkos apsaugos agentūra
DGASA	Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelė
ES	Europos Sąjunga
PRSA	Pasvalio rajono savivaldybės administracija
Panevėžio RATC	UAB Panevėžio regiono atliekų tvarkymo centras
PAPTP	Panevėžio regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas
MA	Mechaninis apdorojimas
MBA	Mechaninis biologinis apdorojimas
SPAV	Strateginis pasekmių aplinkai vertinimas
VATP	Valstybinis atliekų tvarkymo 2014–2020 m. planas
VAPTP	Valstybinis atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas
ŽAKA	Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelė

1. ĮVADAS

Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo (SPAV) reglamentavimas

Kaip apibrėžta *Aplinkos apsaugos įstatyme*, **strateginis pasekmių aplinkai vertinimas** (SPAV) – tai „*tam tikrų planų ir programų įgyvendinimo galimų pasekmių aplinkai nustatymo, apibūdinimo ir vertinimo procesas, kurio metu rengiami strateginio pasekmių aplinkai vertinimo dokumentai, teikiamos konsultacijos, atsižvelgiama į vertinimo bei konsultacijų rezultatus prieš priimant ir (arba) tvirtinant planą ar programą, teikiama informacija, susijusi su sprendimu dėl plano ar programos priėmimo ir (arba) tvirtinimo*“.

SPAV atliekamas pagal 2001 m. birželio 27 d. *Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/42/EB dėl tam tikrų planų ir programų pasekmių aplinkai vertinimo* ir šių Lietuvos teisės aktų reikalavimus:

- *Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašą,* patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. gruodžio 23 d. nutarimu Nr. 1467 „Dėl Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – SPAV tvarkos aprašas);
- *Visuomenės dalyvavimo planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo procedūrose ir vertinimo subjektų, Europos Sąjungos valstybių narių ir kitų užsienio valstybių informavimo tvarkos aprašą*, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. rugpjūčio 27 d. įsakymu Nr. D 1-455 (Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. kovo 9 d. įsakymo Nr. D1-208 redakcija).

Pasvalio rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projektas

Pasvalio rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projektas pradėtas rengti 2022 m. birželio mėn. vadovaujantis Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo VI skirsnio 28 straipsniu.

Regioninių ir savivaldybių atliekų prevencijos ir tvarkymo planų sudėties ir turinio, rengimo ir skelbimo reikalavimai nustatyti Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. gruodžio 16 d. įsakymu Nr. D1-1004 patvirtintuose „Regioninių ir savivaldybių atliekų prevencijos ir tvarkymo planų sudėties ir turinio, rengimo ir skelbimo reikalavimuose“ (Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022 m. rugpjūčio 19 d. įsakymo Nr. D1-274 redakcija).

Pasvalio rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projektas atnaujina *Pasvalio rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2015–2020 metų planą*, patvirtintą Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2014 m. lapkričio 27 d. sprendimu Nr. T1-207 „Dėl Pasvalio rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2015-2020 metų plano patvirtinimo“, numatant priemones, užtikrinančias *2021−2030 metų nacionaliniame pažangos plane, Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plane (VAPTP)* bei *Panevėžio regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane* nustatytų užduočių įgyvendinimą.

SPAV procedūrų taikymo būtinumas

Remiantis *SPAV tvarkos aprašo* 6.1 punkto reikalavimu, SPAV „*privaloma atlikti, kai planai ir programos skirti <...> atliekų tvarkymui <...> ir lemia ūkinės veiklos projektų, įrašytų į Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 1 ar 2 priedėlius, plėtros pagrindus*“.

Reikalavimas rengiamiems savivaldybių atliekų prevencijos ir tvarkymo planams atlikti SPAV nustatytas ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. gruodžio 16 d. įsakymu Nr. D1-1004 patvirtintuose *Regioninių ir savivaldybių atliekų prevencijos ir tvarkymo planų sudėties ir turinio, rengimo ir skelbimo reikalavimuose* (Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022 m. rugpjūčio 19 d. įsakymo Nr. D1-274 redakcija).

Pasvalio rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2015–2020 metų planui buvo atliktos SPAV procedūros, t.y. ankstesniam planui buvo atliktas pilnas SPAV procesas (apimties nustatymas bei SPAV ataskaita).

SPAV proceso dalyviai

Savivaldybių atliekų prevencijos ir tvarkymo planus rengia savivaldybės, tvirtina savivaldybių tarybos. *Pasvalio rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projekto* **rengimo organizatoriai** yra Pasvalio rajono savivaldybės administracija ir Panevėžio RATC.

Pagal su Panevėžio RATC ir visomis Panevėžio regiono savivaldybėmis pasirašytą sutartį, *Pasvalio rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano* projekto rengimo SPAV **konsultantas** yra *UAB „Ekokonsultacijos“.*

SPAV procese **subjektų** teisėmis dalyvauja:

- Pasvalio rajono savivaldybės administracija;
- Panevėžio rajono savivaldybės administracija;
- Biržų rajono savivaldybės administracija;
- Pakruojo rajono savivaldybės administracija;
- Aplinkos apsaugos agentūra;
- Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Panevėžio departamentas;
- Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Panevėžio-Utenos teritorinis skyrius;
- Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos.

SPAV procedūrų taikymo pradžia

SPAV reglamentuojantys teisės aktai nustato, kad plano rengimo organizatorius gali pats pasirinkti, kurio planavimo dokumento rengimo etapo metu bus atliekamos vertinimo procedūros. SPAV procedūros pradėtos taikyti, pradėjus rengti *Pasvalio rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano* projektą.

SPAV apimties nustatymo tikslai

Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo apimties nustatymas – tai vertinimo proceso etapas, kurio metu nustatomi svarbiausi su aplinkos apsauga susiję aspektai, kurie turės būti išsamiai išnagrinėti ir aprašyti vertinimo ataskaitoje.

Pagrindiniai vertinimo apimties nustatymo tikslai:

- numatyti tinkamiausius pasekmių aplinkai prognozavimo ir vertinimo metodus;
- nustatyti, kokie aplinkos komponentai turės būti išsamiai aprašyti vertinimo ataskaitoje;
- nustatyti, kokios pasekmės gali būti reikšmingos ir todėl bus vertinamos rengiant ataskaitą;
- sužinoti atitinkamų valstybės bei savivaldybių institucijų bei visuomenės nuomonę dėl vertinamų pasekmių, aplinkos komponentų bei vertinimo metodų.

SPAV apimties nustatymo

Vadovaujantis *SPAV tvarkos aprašo* reikalavimais, SPAV apimties nustatymo dokumente pateikta ši informacija:

dokumento sudėtis

- trumpas plano koncepcijos krypčių ir jų alternatyvų aprašymas, pagrindiniai tikslai ir sąsaja su kitais planais ir programomis;
- teritorijų, kurios gali būti reikšmingai paveiktos, trumpas aprašymas;
- informacija apie tai, kokie aplinkos komponentai ir kokios pasekmės bus nagrinėjamos atliekant vertinimą;
- informacija apie pasekmių aplinkai prognozavimo ir vertinimo metodus, kuriuos numatoma naudoti vertinimui atlikti;
- SPAV ataskaitos sudėtis.

2. INFORMACIJA APIE RENGIAMĄ PLANĄ

Pasvalio rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projektas rengiamas pagal *Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymą* bei *Regioninių ir savivaldybių atliekų prevencijos ir tvarkymo planų sudėties ir turinio, rengimo ir skelbimo reikalavimus*.

2.1. Pagrindiniai plano tikslai ir uždaviniai

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo 28 straipsniu pagrindinis *Pasvalio rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano* tikslas – nustatyti komunalinių atliekų tvarkymo sistemų organizavimo priemones, kurios užtikrintų aplinkosaugos, techninius-ekonominius ir higienos reikalavimus atitinkančios viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos pasiūlą visiems savivaldybės teritorijoje esantiems asmenims. Pasvalio rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistema yra Panevėžio regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos dalis Panevėžio regionas apima Panevėžio miesto, Panevėžio rajono, Biržų rajono, Kupiškio rajono, Pasvalio rajono, Rokiškio rajono savivaldybių teritorijas.

Pasvalio rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projektas atnaujina *Pasvalio rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2015–2020 metų planą,* patvirtintą Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2014 m. lapkričio 27 d. sprendimu Nr. T1-207 „Dėl Pasvalio rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2015-2020 metų plano patvirtinimo“. Šiame plane bus numatytos 2021–2027 m. planavimo laikotarpio priemonės*,* užtikrinančios *Nacionaliniame pažangos plane* nustatytų strateginių atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslų ir pažangos uždavinių*,* bei *Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo plane (VAPTP)* bei *Panevėžio regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane* nustatytų užduočių įgyvendinimą.

Pagrindinis Pasvalio rajono organizuojamos komunalinių atliekų tvarkymo sistemos tikslas – užtikrinti, kad viešoji komunalinių atliekų tvarkymo paslauga būtų visuotinė, geros kokybės, prieinama (įperkama) ir atitiktų aplinkos apsaugos, techninius-ekonominius ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus.

Vadovaujantis atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetais ir siekiant įgyvendinti komunalinių atliekų tvarkymo užduotis, nustatomi šie **Pasvalio rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai ir uždaviniai iki 2027 metų**:

1 tikslas. Bendradarbiaujant su atliekų turėtojais, ugdyti jų sąmoningumą ir atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų supratimą (permąstyti, sumažinti, naudoti pakartotinai ir perdirbti)

1.1. uždavinys. Padidinti visuomenės įsitraukimą įgyvendinant atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetus per partnerystes, didesnį komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų prieinamumą ir įvairias žiniasklaidos priemones

1.2. uždavinys. Stiprinti Pasvalio rajono savivaldybės darbuotojų administracinius gebėjimus žiedinės ekonomikos, atliekų prevencijos ir efektyvaus tvarkymo srityse

2 tikslas. Mažinti susidarančių komunalinių atliekų kiekį ir šiukšlinimą

2.1. uždavinys. Padėti gyventojams keisti elgesį, siekiant sumažinti maisto švaistymą

2.2. uždavinys. Padėti gyventojams keisti elgesį, siekiant sumažinti susidarančių komunalinių atliekų kiekį ar jų pavojingumą

2.3. uždavinys. Plėtoti ir vystyti atliekų paruošimo naudoti pakartotinai veiklą

2.4. uždavinys. Užtikrinti šiukšlinimo prevenciją, tvarkyti šiukšles

3 tikslas. **Didinti komunalinių atliekų rūšiuojamąjį surinkimą ir mažinti mišrių komunalinių (nerūšiuotų) atliekų kiekius**

3.1. uždavinys. Skatinti atliekų turėtojus kompostuoti biologines atliekas namų ūkio sąlygomis

3.2. uždavinys. Plėsti biologinių atliekų (žaliųjų ir maisto atliekų) rūšiuojamojo surinkimo apimtis

3.3. uždavinys. Plėsti pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų atskiro surinkimo (pirminio rūšiavimo) apimtis

3.4. uždavinys. Plėtoti kitų paruošimui naudoti pakartotinai ir perdirbimui tinkamų atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūrą ir paslaugas

3.5. uždavinys. Vystyti buityje susidarančių pavojingųjų atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūrą ir paslaugas

4 tikslas. Užtikrinti aplinkos apsaugos ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkantį komunalinių atliekų tvarkymą

4.1. uždavinys. Užtikrinti viešąją komunalinių atliekų tvarkymo paslaugą

4.2 uždavinys. Plėtoti Pasvalio rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrą

4.3 uždavinys. Aplinkai ir visuomenės sveikatai saugiu būdu eksploatuoti regioninę komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrą, optimizuoti jos darbą ir poveikį aplinkai

4.4 uždavinys. Panaudoti komunalinių atliekų medžiaginius bei energetinius išteklius

4.5 uždavinys. Vykdyti atliekų monitoringą ir poveikio klimato kaitai stebėseną

Kadangi SPAV procedūros pradėtos taikyti tik pradėjus rengti *Pasvalio rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projektą*, todėl Pasvalio rajono komunalinių atliekų tvarkymo tikslai ir uždaviniai planavimo eigoje gali keistis.

2.2. Plano koncepcija ir sudėtis

2.1.1 Plano koncepcija

Vadovaujantis šiuo metu galiojančiais 2010 m. gruodžio 16 d. Aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-1004 patvirtintais *Regioninių ir savivaldybių atliekų prevencijos ir tvarkymo planų sudėties ir turinio, rengimo ir skelbimo reikalavimais*, savivaldybių atliekų prevencijos ir tvarkymo planai rengiami komunalinėms (buityje susidarančioms pavojingoms, biologinėms atliekoms, antrinėms žaliavoms – popieriui ir kartonui, stiklui, plastikui, metalui, įskaitant pakuočių atliekas, elektros ir elektroninės įrangos atliekoms, naudotoms

padangoms, didelių gabaritų (statybos ir griovimo, baldų ir kt.), mišrioms ir kitoms buityje susidarančioms atliekoms) ir kitoms atliekoms, kurios gali būti tvarkomos savivaldybių organizuojamose komunalinių atliekų tvarkymo sistemose.

Plėtojant Pasvalio rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, siekiama įgyvendinti nustatytus atliekų tvarkymo prioritetus:

- Atliekų prevenciją;
- Paruošimą naudoti pakartotinai;
- Atliekų perdirbimą;
- Kitokį atliekų naudojimą;
- Atliekų šalinimą.

Laikantis nustatytųjų prioritetų, pirmiausia turi būti vengiama komunalinių atliekų susidarymo, o atliekos, kurių neįmanoma išvengti, turi būti paruošiamos pakartotiniam naudojimui, perdirbamos ar kitaip naudojamos tokiais būdais, kad kuo mažiau jų būtų šalinama sąvartynuose ir kituose atliekų šalinimo įrenginiuose.

2.1.2 Plano sudėtis

Pasvalio rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021−2027 m. planą sudaro šios pagrindinės dalys (pagal *Regioninių ir savivaldybių atliekų prevencijos ir tvarkymo planų sudėties ir turinio, rengimo ir skelbimo reikalavimus*):

1. Įvadas:

1.1. plano parengimo tikslas, laikotarpis;

1.2. plano rengėjas, plano rengime dalyvavusios institucijos ir asmenys;

1.3. plano rengimą reglamentuojantys teisės aktai ar kiti planavimo dokumentai, kita svarbi informacija.

2. Atliekų prevencijos ir tvarkymo būklės analizė:

2.1. pateiktas komunalinių atliekų tvarkymo savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizavimo aprašymas – nurodytos regioniniam atliekų tvarkymo centrui ir (ar) kitam komunalinių atliekų sistemos administratoriui pavestos savivaldybės ar kelių savivaldybių funkcijos, apimančios komunalinių ir kitų atliekų tvarkymo paslaugos teikimą ar organizavimą, savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklių ir (ar) kitų teisės aktų, reglamentuojančių komunalinių atliekų tvarkymą, patvirtinimo planai, komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas teikiantys atliekų tvarkytojai, komunalinių atliekų tvarkymo sistemą papildančios surinkimo sistemos;

2.2. nurodyti bent trijų paskutinių kalendorinių metų savivaldybės teritorijoje susidariusių komunalinių ir kitų atliekų, kurios, vadovaujantis Atliekų tvarkymo įstatymu, turi būti tvarkomos savivaldybių organizuojamose komunalinių atliekų tvarkymo sistemose (toliau – komunalinės ir kitos atliekos), kiekiai pagal susidarymo šaltinius (buityje ir kitos atliekos), rūšis, pobūdį ir komunalinių atliekų sudėties tyrimų rezultatus;

2.3. nurodyti duomenys apie savivaldybės teritorijoje surinktų komunalinių ir kitų atliekų tvarkymą pagal atliekų tvarkymo būdus (atliekų paruošimą pakartotinai naudoti, apdorojimą, įskaitant antrinį rūšiavimą, perdirbimą, įskaitant kompostavimą, naudojimą energijai gauti, kitokį naudojimą, šalinimą);

2.4. pateikta informacija apie komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos prieinamumą registruotiems komunalinių atliekų turėtojams pagal:

2.4.1. aprūpinimą mišrių komunalinių atliekų surinkimo priemonėmis;

2.4.2. aprūpinimą biologinių atliekų surinkimo ir sutvarkymo vietoje priemonėmis (įskaitant komunalinių atliekų turėtojus, kurie kompostuoja biologines atliekas nuosavomis kompostavimo priemonėmis);

2.4.3. aprūpinimą popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalo, įskaitant pakuočių atliekas, tekstilės atliekų rūšiavimo jų susidarymo vietose priemonėmis;

2.4.4. galimybes atiduoti buityje susidarančias statybines atliekas ir naudotų padangų atliekas;

2.4.5. galimybes atiduoti baldų, elektros, elektroninės įrangos, baterijų, akumuliatorių ir kitas komunalines atliekas;

2.4.6. galimybes atiduoti buityje susidarančias pavojingąsias atliekas;

2.5. pateikta informacija apie:

2.5.1. esamus ir statomus savivaldybės ir regioninius komunalinių atliekų tvarkymo įrenginius;

2.5.2. savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos finansavimą;

2.5.3. šiukšlių ir atliekų, kurių turėtojo nustatyti neįmanoma arba kuris neegzistuoja, sutvarkymo organizavimą ir finansavimą;

2.5.4. ankstesnio planavimo laikotarpio plane nustatytų užduočių įgyvendinimą, įgyvendintas priemones (jeigu priemonės neįgyvendintos, nurodyti priežastis);

2.6. pateikta SSGG (stiprybės, silpnybės, galimybės ir grėsmės) metodu apibendrinta atliekų prevencijos ir tvarkymo būklės analizė.

3. Atliekų prevencijos ir tvarkymo strategija:

3.1. atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai ir uždaviniai, susiję su Nacionaliniame pažangos plane nurodytais strateginiais atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslais, pažangos uždaviniais, Valstybiniame ir (ar) regioniniame atliekų prevencijos ir tvarkymo plane nustatytos užduotys plano vykdymo laikotarpiu;

3.2. planuojamų įgyvendinti organizacinių ir kitų (teisinių, investicinių, informavimo, analitinių) priemonių, užtikrinančių atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslų, uždavinių ir užduočių įvykdymą (toliau – atliekų prevencijos ir tvarkymo priemonės), aprašymas ir pasirinkimo pagrindimas, įskaitant šias priemones:

3.2.1. į sąvartynus vežamų biologiškai skaidžių atliekų kiekiui mažinti;

3.2.2. užtikrinančias, kad sąvartynuose nebūtų šalinamos perdirbti ar kitaip panaudoti tinkamos atliekos;

3.2.3. kovos su visų rūšių šiukšlinimu, įskaitant jo prevencijos ir visų rūšių šiukšlių valymo priemones;

3.2.4. skirtas kovoti su maisto švaistymu ir skatinančias maisto, tekstilės ir kitų buityje susidarančių atliekų prevenciją;

3.2.5. skatinančias kompostuoti biologines atliekas jų susidarymo vietoje;

3.2.6. skirtas atliekų rūšiuojamojo surinkimo plėtrai;

3.2.7. skirtas atliekų paruošimo pakartotinai naudoti, naudojimo ir šalinimo infrastruktūros plėtrai.

3.3. komunalinių ir kitų atliekų susidarymo kiekio plano įgyvendinimo laikotarpiu vertinimas ir infrastruktūros, įskaitant veikiančių atliekų šalinimo ir naudojimo įrenginių uždarymo ir (ar) naujų poreikio vertinimas siekiant atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslų, įgyvendinant uždavinius, užduotis, atliekų prevencijos ir tvarkymo priemones;

3.4. plano įgyvendinimo poveikio vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžiui įvertinti;

3.5. plano įgyvendinimo ir stebėsenos nuostatos, tikslų, uždavinių ir užduočių pasiekimo, atliekų prevencijos ir tvarkymo priemonių įgyvendinimo vertinimo kriterijus, nurodant lentelėje kas pusmetį visam plano įgyvendinimo laikotarpiui.

4. Atliekų prevencijos ir tvarkymo priemonių planas. Planas pateikiamas lentelėje – pagal Plano tikslus ir uždavinius surašomos atliekų prevencijos ir tvarkymo priemonės, už jų įgyvendinimą atsakingi vykdytojai, įgyvendinimo terminai, preliminarus lėšų poreikis, galimi finansavimo šaltiniai.

5. Kita svarbi informacija (esant poreikiui).

2.2 Nagrinėjamos alternatyvos

Rengiant *Pasvalio rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano* projektą, nagrinėjamos alternatyvos, atsižvelgiant į *Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plane* bei *Panevėžio regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane* pateiktas užduotis bei šių plano SPAV ataskaitose vertintas alternatyvas.

Rengiant *Pasvalio rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano* projektą nagrinėjamos 2 komunalinių atliekų tvarkymo alternatyvos („nulinė“ ir siūloma atliekų tvarkymo alternatyva).

„Nulinė“ alternatyva – galioja *Pasvalio rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2015–2020 metų plano*, patvirtinto Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2014 m. lapkričio 27 d. sprendimu Nr. T1-207 „Dėl Pasvalio rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2015-2020 metų plano patvirtinimo“, sprendiniai ir komunalinių atliekų tvarkymo būdai išlieka panašūs kaip esamos situacijos, t. y. didžioji dalis komunalinių atliekų panaudojama (perdirbama bei panaudojama energijos gamybai) (apie 65 proc. susidariusių ir surinktų komunalinių atliekų), o sąvartyne šalinama mažiau nei 35 proc.

Siūloma alternatyva – didelis dėmesys skiriamas atliekų prevencijai, maisto švaistymo ir šiukšlinimo mažinimui, pakartotiniam naudojimui, biologinių atliekų namudiniam kompostavimui, maisto atliekų, pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų, tekstilės bei kitų perdirbimui tinkamų komunalinių atliekų rūšiuojamajam surinkimui, vystoma rūšiuojamojo surinkimo sistema (konteineriais, plečiamas DGASA tinklas), apdorojamos atskirai surinktos biologinės atliekos (maisto atliekos ir žaliosios atliekos), išgaunant biodujas ir pagaminant kokybišką kompostą, likusių atliekų mechaninis ir biologinis apdorojimas, išskiriant daugiau perdirbimui tinkamų antrinių žaliavų, didelio gabarito ir statybinių atliekų apdorojimas, tik perdirbimui netinkamų ir energetinę vertę turinčių atliekų deginimas, komunalinių atliekų šalinimas sumažinamas iki nustatytų reikalavimų (8 proc. 2027 m.). Nuo 2024 m. planuojamas maisto atliekų atskiras surinkimas arba kompostavimas namų sąlygomis visose gyvenvietėse, kuriose gyventojų >2000. Maisto atliekos iš individualių valdų bus renkamos kartu su žaliosiomis atliekomis. Surinktų maisto atliekų apdorojimui projektuojami regioniniai maisto atliekų apdorojimo įrenginiai (kurių pajėgumas ne mažesnis kaip 4000 t/metus atskirai surinktų maisto ir virtuvės atliekų). Šiais regioniniais maisto atliekų apdorojimo įrenginiais planuoja naudotis ir Pasvalio rajono savivaldybė. Po pirminio rūšiavimo likusios mišrios komunalinės atliekos nukreipiamos į esamus MBA įrenginius, kurių mechaninio apdorojimo (MA) pajėgumas – 90 470 t/metus, biologinio apdorojimo (BA) – 35 000 t/m. Planavimo laikotarpiu, atsižvelgiant į ES paramą, planuojama esamų MBA įrenginių modernizacija, pritaikant BA įrenginiuose apdoroti ir atskirai surinktas maisto atliekas, o MA įrenginių atnaujinimas planuojamas su tikslu išskirti didesnius kiekius antrinių žaliavų, kai regione bus įdiegtas rūšiuojamasis maisto atliekų surinkimas. Planuojama DGASA plėtra, kad iki 2027 m. būtų pasiekta valstybinė užduotis – kaimo vietovėse įrengti po vieną DGASA ne didesniu kaip 15 km atstumu nuo gyvenamųjų teritorijų, o miestuose – vieną DGASA 10 km atstumu tarp tokių aikštelių arba aprūpinančią bent 40 000 gyventojų. Pagal naująją DGASA tinklo plėtros užduotį Pasvalio rajono savivaldybėje reikėtų svarstyti įrengti bent vieną papildomą aikštelę. Papildomai

Pasvalio rajono savivaldybėje planuojama įrengti 1 ŽAKA. Taip pat bus sudarytos patogesnės sąlygos atliekų turėtojams geriau rūšiuoti tekstilės, statybines, buityje susidarančias pavojingąsias atliekas, bus įrengta regioninė Atliekų laikymo/apdorojimo aikštelė.

Taip pat pažymime, kad siūlomoje alternatyvoje prioritetas teikiamas atliekų namudiniam kompostavimui ir rūšiuojamajam surinkimui, nerūšiuotų atliekų kiekių mažinimui ir biologinių atliekų (žaliųjų atliekų bei nuo 2024 m. maisto / virtuvės atliekų) perdirbimui, o tik perdirbimui netinkančios degiosios atliekos bus vežamos deginimui į atliekų deginimo įmonę.

Nauji regioniniai atliekų tvarkymo įrenginiai planuojami šalia esamų atliekų tvarkymo įrenginių Dvarininkų k., Panevėžio r.: maisto atliekų apdorojimo įrenginys planuojamas esamo Panevėžio regiono nepavojingų atliekų sąvartyno teritorijoje (Dvarininkų k., Panevėžio r.) šalia esamų BA įrenginių, toje pačioje teritorijoje planuojamos kapinių, tekstilės ir kt. atliekų apdorojimo aikštelės, deginti skirtų komunalinių atliekų terminuoto laikymo aikštelės bei pačių MBA įrenginių modernizacija, todėl vietos alternatyvos nenagrinėjamos. Taip pat degintinų atliekų laikinam laikymui planuojama įrengti stoginę Dvarininkų k., Panevėžio r.

Remonto dirbtuvės atliekų/daiktų paruošimui pakartotiniam naudojimui planuojamos taip pat Panevėžio regiono nepavojingų atliekų sąvartyno teritorijoje (Dvarininkų k., Panevėžio r.). Naujai DGASA aikštelei vieta bus parenkama vėliau, Plane ir SPAV ataskaitoje bus įvertintas tik naujų aikštelių poreikis bei kuriose savivaldybių teritorijų zonose jos būtų reikalingos pagal valstybinės užduoties kriterijus.

Išsamesnis siūlomos alternatyvos aprašymas bus pateiktas SPAV ataskaitoje.

SPAV ataskaitoje esant poreikiui gali būti nagrinėjamos ir papildomos alternatyvos.

2.3. Plano sąsaja su kitais planais ir programomis

2021−2030 metų nacionalinis pažangos planas

Pasvalio rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planu siekiama prisidėti prie *2021−2030 metų nacionalinio pažangos plano,* patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimu Nr. 998 „Dėl 2021–2030 metų nacionalinio pažangos plano patvirtinimo“ įgyvendinimo.

2021−2030 metų nacionaliniame pažangos plane nustatyti strateginiai atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai, uždaviniai ir poveikio rodikliai pateikti 1 lentelėje.

2021–2030 metų nacionaliniame pažangos plane nustatyta, kad norint pasiekti žiedinės ekonomikos tikslus svarbu užtikrinti pokyčių pramonėje skatinimą – taikyti joje žiedinės ekonomikos principus atitinkantį projektavimą ir gamybą, laikytis atliekų prevencijos ir prioritetų eiliškumo tvarkant atliekas. Siekiant pereiti prie žiedinės ekonomikos, daug dėmesio turi būti skiriama ES žiedinės ekonomikos veiksmų plane įvardytiems prioritetiniams sektoriams ir probleminėms sritims, tokioms kaip plastikai, pakuotės, tekstilės gaminiai, elektronika, baterijos, transporto priemonės, maisto atliekos, pavojingų cheminių medžiagų vengimas ir valdymas, vartotojų elgsenos ir antrinių žaliavų rinkos pokyčiai.

1 lentelė. 2021−2030 metų nacionaliniame pažangos plane nustatyti strateginiai atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai, uždaviniai ir poveikio rodikliai.

2021−2030 metų nacionaliniame pažangos plane nustatyti strateginiai atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai	*2021−2030 metų nacionaliniame pažangos plane nustatyti pažangos uždaviniai*	*Poveikio rodiklis*	*Siektina tarpinė (2025 m.) reikšmė*	*Siektina galutinė (2030 m.) reikšmė*
6 TIKSLAS. Užtikrinti gerą aplinkos kokybę ir gamtos išteklių naudojimo darną, saugoti biologinę įvairovę, švelninti Lietuvos poveikį klimato kaitai ir didinti atsparumą jos poveikiui	6.10. Mažinti susidarančių atliekų kiekį ir efektyviai jas tvarkyti	6.10.1. Komunalinių atliekų, tenkančių vienam gyventojui, kiekis, palyginti su ES vidurkiu	< 100 proc.	< 100 proc.
		6.10.2. Sąvartynuose šalinamų komunalinių atliekų dalis	15 proc.	5 proc.
		6.10.3. Paruoštų pakartotinai naudoti ir perdirbtų komunalinių atliekų dalis	55 proc.	60 proc.
		6.10.4. Atliekų sektoriuje išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio pokytis, palyginti su 2005 m. išmestu kiekiu	–50,9 proc.	–65 proc.

Valstybinis atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas

Pasvalio rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projektas numatys priemones, užtikrinančias *Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 metų plane* nustatytų užduočių įgyvendinimą. *Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plane* nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys pateiktos 2 lentelėje.

Šio SPAV apimties nustatymo dokumento 1 priede pateikta informacija apie *Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plane* nustatytų užduočių įgyvendinimo būklę Pasvalio rajono savivaldybėje.

Priemonės, kurios nebuvo įgyvendintos iki 2022 m. pabaigos, bus perkeltos į *Pasvalio rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano* projektą.

2 lentelė. *Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plane* nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys.

Eil. Nr.	VATP punktas	*Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plane* nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys
Valstybinės komunalinių atliekų tvarkymo užduotys		
	260. Komunalinių atliekų tvarkymo sistema kiekvienoje Lietuvos savivaldybėje, planuojant įrenginių plėtrą ir pajėgumus, turi būti organizuojama atskirai surenkant atliekas taip, kad būtų įgyvendintos šios valstybinės užduotys	
1.	260.1.	– iki 2025 m. padidinti pakartotinai naudoti paruošiamų ir perdirbamų komunalinių atliekų kiekį, kad jis sudarytų ne mažiau kaip 55 proc. susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį);
2.	260.2	– iki 2030 m. padidinti pakartotinai naudoti paruošiamų ir perdirbamų komunalinių atliekų kiekį, kad jis sudarytų ne mažiau kaip 60 proc. susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį);
3.	260.3	– iki 2030 m. sumažinti sąvartynuose šalinamų komunalinių atliekų kiekį, kad jis sudarytų ne daugiau kaip 5 proc. visų susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį).

Rūšiuojamojo atliekų surinkimo plėtros užduotys		
4.	261.1	– atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų kiekis 2023 m. turi sudaryti ne mažiau kaip 60 proc., 2024 m. – 65 proc., 2025 m. – 70 proc., 2026 m. – 75 proc., 2027 m. – 80 proc. susidariusių komunalinių atliekų kiekio.
5.	261.2	– iki 2024 m. aprūpinti namų ūkius biologinių atliekų surinkimo priemonėmis urbanizuotose vietovėse, kuriose gyventojų – daugiau nei 2000, arba užtikrinti kompostavimą šių atliekų susidarymo vietose, taip pat užtikrinti, plėtoti ir skatinti kompostavimo bendruomenių daržuose sistemą. Biologines atliekas kompostuojantiems gyventojams gali būti taikomos nuolaidos už komunalinių atliekų tvarkymą (Plano 2 priedo 2.2.3, 4.1.3–4.1.4, 4.1.12 papunkčiuose nurodytos priemonės);
6.	261.3.	– sudaryti galimybę buityje susidarančioms išrūšiuotoms statybinėms atliekoms surinkti (Plano 2 priedo 2.2.1 papunktyje nurodyta priemonė);
7.	261.4	– atskirai surinkti baldų, elektros ir elektroninės įrangos, baterijų ir akumuliatorių atliekas. Savivaldybės privalo užtikrinti, kad jų organizuojamos komunalinių atliekų tvarkymo sistemos neatsisakytų priimti baterijų ir akumuliatorių atliekų iš gyventojų arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis (Plano 2 priedo 2.2.1 papunktyje nurodyta priemonė);
9.	261.5	– iki 2025 m. aprūpinti gyventojus surinkimo priemonėmis buityje susidarančioms tekstilės atliekoms surinkti arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis (Plano 2 priedo 2.2.1, 2.2.4 papunkčiuose nurodytos priemonės);
10.	261.6	– iki 2025 m. užtikrinti galimybę atiduoti atskirai surinktas buityje susidarančias pavojingąsias atliekas (išskyrus baterijų ir akumuliatorių atliekas) (Plano 2 priedo 2.2.1, 2.2.5 papunkčiuose nurodytos priemonės).
	261.7	užtikrinti, kad gyventojai būtų aprūpinti tinkamomis priemonėmis atliekoms surinkti pagal šiuos minimalius reikalavimus:
11.		– 261.7.1. gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose, atliekų surinkimo aikštelėse, šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių pastatyti antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) konteinerius vadovaujantis aplinkos ministro nustatyta tvarka;
12.		– 261.7.2. kolektyviniuose soduose pastatyti, jei trūksta, kolektyvinius antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) konteinerius ir užtikrinti, kad jie būtų ištuštinami laiku;
13.		– 261.7.3. individualių gyvenamųjų namų gyventojams pastatyti individualius antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) surinkimo konteinerius arba užtikrinti kitas gyventojams patogias antrinių žaliavų surinkimo priemones, taip pat užtikrinti, kad konteineriai būtų ištuštinami laiku;
14.		– 261.7.4. pastatyti specialius konteinerius tekstilės, pavojingosioms, statybinėms atliekoms surinkti arba užtikrinti gyventojams kitas priemones ir būdus buityje susidarančioms tekstilės, pavojingosioms ir statybinėms atliekoms atskirai surinkti (apvažiuojamasis surinkimas ne rečiau kaip 4 kartus per metus, individuali atliekų išvežimo paslauga pagal gyventojo užsakymą, specialūs maišai ar kitos priemonės) (Plano 2 priedo 2.2.1, 2.2.4, 2.2.5 papunkčiuose nurodytos priemonės);
15.		– 261.7.5. iki 2027 m. išplėsti DGASA tinklą – kaimo vietovėse įrengti po vieną DGASA ne didesniu kaip 15 km atstumu nuo gyvenamųjų teritorijų, o miestuose – vieną DGASA 10 km atstumu tarp tokių aikštelių arba aprūpinančią bent 40 000 gyventojų (Plano 2 priedo 2.2.1 papunktyje nurodyta priemonė);
16.		– 263.3. plėsti atliekų, tinkamų paruošti pakartotinai naudoti, priėmimo vietų (stotelių) tinklą (Plano 2 priedo 3.1.3 papunktyje nurodyta priemonė);

Pasvalio rajono savivaldybės atliekų

Rengiamas plano projektas atnaujins *Pasvalio rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2015–2020 metų planą*, patvirtintą Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2014 m. lapkričio 27 d. sprendimu Nr. T1-207 „Dėl Pasvalio rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2015-2020 metų plano patvirtinimo“.

prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planas

Pasvalio rajono savivaldybės strateginis plėtros planas 2021–2027 metams

Pasvalio rajono savivaldybės strateginis plėtros planas 2021–2027 metams, patvirtintas Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2019 m. rugpjūčio 21 d. sprendimu Nr. T1-161 „Dėl Pasvalio rajono savivaldybės strateginio plėtros plano 2021–2027 metams patvirtinimo“. 3 lentelėje pateikta informacija apie *Pasvalio rajono savivaldybės strateginis plėtros plano 2021–2027 metams* įgyvendinimo būklę. Rengiant *Pasvalio rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano* projektą bus atsižvelgta ir į šias 3 lentelėje pateiktas atliekų tvarkymo sistemos sukūrimui numatytas priemones.

3 lentelė. *Pasvalio rajono savivaldybės strateginio plėtros plano 2021–2027 metams* priemonių planas

Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatoriaus pavadinimas	Pasiekimo laikotarpis	Atsakingi vykdytojai	Įgyvendinimas
3.3. tikslas. Švarios aplinkos užtikrinimas, kraštovaizdžio puoselėjimas				
3.3.1. uždavinys. Gerinti atliekų tvarkymo bei aplinkos išsaugojimo sistemą, vykdyti gyventojų aplinkosauginį švietimą				
3.3.1.1. Atnaujinti ir (arba) plėsti komunalinių atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūrą Pasvalio rajone	Įrengtų pusiau požeminių/ požeminių bendrojo naudojimo atliekų konteinerių aikštelių skaičius (vnt.) Įsigytų ir (arba) atnaujintų bendro naudojimo konteinerių skaičius (vnt.) Įsigytų individualių antrinių žaliavų rūšiavimo konteinerių skaičius (vnt.)	2021–2027	Pasvalio rajono savivaldybės administracija (PRSA), Panevėžio RATC, Pasvalio rajono savivaldybės (PRS) atliekas tvarkančios įmonės	Įgyvendinama.
3.3.1.2. Atnaujinti ir (arba) plėsti biologiškai skaidžių atliekų surinkimo infrastruktūrą Pasvalio rajone	Įsigytų ir (arba) atnaujintų biologiškai skaidžių atliekų konteinerių/komposto dėžių skaičius (vnt.)	2021–2027	PRSA, Panevėžio RATC, PRS atliekas tvarkančios įmonės	Įgyvendinama.
3.3.1.3. Modernizuoti Pasvalio rajono atliekų tvarkymo sistemą	Įdiegtų alternatyvių atliekų tvarkymo metodų skaičius (vnt.) Įgyvendintų priemonių skaičius (vnt.)	2021–2027	PRSA, Panevėžio RATC, PRS atliekas tvarkančios įmonės	Įgyvendinama.
3.3.1.5. Šviesti ir teikti informaciją Pasvalio rajono gyventojams atliekų tvarkymo, aplinkos išsaugojimo klausimais	Įgyvendintų viešinimo priemonių skaičius (vnt.) Įsigytų priemonių, susijusių su visuomenės informavimu ir ekologiniu švietimu, skaičius (vnt.)	2021–2027	PRSA, Panevėžio RATC, PRS nevyriausybinės ir bendruomeninės organizacijos, vietos veiklos grupės, ugdymo įstaigos	Įgyvendinama.
3.3.1.6. Organizuoti įvairius renginius, skatinančius tausoti aplinką, skatinti ir remti aplinkos apsaugos iniciatyvas Pasvalio rajono savivaldybėje	Suorganizuotų renginių skaičius (vnt.) ir dalyvių juose skaičius (asmenys) Paremtų iniciatyvų skaičius (vnt.)	2021–2027	PRSA, Panevėžio RATC, PRS nevyriausybinės ir bendruomeninės organizacijos, vietos veiklos grupės, ugdymo įstaigos, privatūs fiziniai ir juridiniai asmenys	Įgyvendinama.
3.3.1.7 Įgyvendinti paramos asbesto turintiems gaminiams šalinti iš viešojo naudojimo ir gyvenamųjų pastatų programą Pasvalio rajone	Įgyvendinta programa	2021–2027	PRSA	Įgyvendinama.

Teritorijų planavimo dokumentai

Pasvalio rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planas nėra teritorijų planavimo dokumentas. **Šio plano sąsajų su teritorijų planavimo dokumentais nėra.**

Kadangi plane numatyta papildomai įrengti naujus atliekų tvarkymo įrenginius (DGASA, regioninius maisto atliekų apdorojimo įrenginius, ŽAKA ir pan.), jų įrengimui bus parinktos tokios vietos, kuriose planuojami įrenginiai atitiks galiojančių teritorijų planavimo dokumentų sprendinius. Šių įrenginių statybai bus rengiami techniniai projektai.

3. TERITORIJOS, KURIOS GALI BŪTI REIKŠMINGAI PAVEIKTOS

Pasvalio rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistema yra Panevėžio regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos dalis. *Pasvalio rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano* projektas bus įgyvendinamas Panevėžio komunalinių atliekų tvarkymo regione. Komunalinių atliekų tvarkymo regionas suprantamas kaip teritorija, apimanti daugiau negu vienos savivaldybės teritoriją, kurioje tos savivaldybės bendru sutarimu įsteigusios juridinį asmenį bendradarbiauja, siekdamos užtikrinti efektyvų atliekų tvarkymo sistemos funkcionavimą, kokybiškų ir prieinamų komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimą visiems regiono komunalinių atliekų turėtojams. Panevėžio regionas apima Panevėžio miesto, Panevėžio rajono, Biržų rajono, Kupiškio rajono, Pasvalio rajono, Rokiškio rajono savivaldybių teritorijas. Šią sistemą organizuoja ir administruoja Panevėžio apskrities savivaldybių įsteigta įmonė UAB Panevėžio regiono atliekų tvarkymo centras (Panevėžio RATC).

Kuriant Pasvalio rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, dalis komunalinių atliekų tvarkymo įrenginių jau pastatyta, kita dalis komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros bus pastatyta ir pradės veikti rengiamo *Pasvalio rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano* įgyvendinimo laikotarpio viduryje.

Pasvalio rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plano projekte daugiausiai numatytos organizacinės, ekonominės, visuomenės švietimo ir informavimo priemonės, skatinančios komunalinių atliekų, maisto švaistymo prevenciją, šiukšlinimo mažinimą bei atliekų paruošimą pakartotiniam naudojimui ir perdirbimui.

Planavimo iki 2027 metų vykdymo laikotarpiu Panevėžio regione bus baigti įrengti jau suplanuoti ir pradėti statyti regioniniai maisto atliekų apdorojimo įrenginiai (kurių pajėgumas ne mažesnis kaip 4 000 t/metus), kuriuose bus apdorojamos atskirai surinktos maisto ir virtuvės atliekos, išgaunant biodujas ir pagaminant kokybišką kompostą.

Planuojama, kad 2027 m. bus įrengta sąvartyno 4 sekcija bei sąvartyne bus suprojektuota ir įdiegta dalies filtrato grąžinimo į sąvartyno kaupą sistema.

Siekiant įgyvendinti VAPTP nustatytas DGASA tinklo išplėtimo užduotys, iki 2027 m. Pasvalio rajono savivaldybėje papildomai planuojama įrengti vieną DGASA – Saločių seniūnijoje (žr. Pav.1). Nauja DGASA planuojama kartu su ŽAKA. Šios DGASA tiksli įrengimo vieta šiuo metu dar nėra numatyta. DGASA bus įrengiama atsižvelgiant į valstybinę užduotį – kaimo vietovėse įrengti po vieną DGASA ne didesniu kaip 15 km atstumu nuo gyvenamųjų teritorijų, o miestuose – vieną DGASA 10 km atstumu tarp tokių aikštelių arba aprūpinančią bent 40 000 gyventojų. Šios aikštelės įrengimo klausimai bus sprendžiami savivaldybės lygmenyje, kuri dar tik planuoja ieškoti galimybių DGASA įrengimui. Tik nusprendus šią aikštelę įrengti, bus pasirinkta tokia statybos vieta, kad šalia nebūtų saugomų ar kitų jautrių objektų ar teritorijų.

Atsižvelgiant į paramos galimybes, planuojama atnaujinti kompostavimo įrangą centrinėje ŽAKA Dvarininkų k., Panevėžio r., gerinti komposto kokybę.

Planuojama išvystyti ir plėsti atliekų, tinkamų paruošti pakartotinai naudoti, priėmimo vietų – Keisk'is daiktų keitimosi stotelių tinklą. Iki 2027 m. po vieną Keisk'is daiktų keitimosi stotelę bus įrengta kiekvienoje DGASA. Taip pat planuojama organizuoti atskirą pakartotiniam naudojimui tinkamų daiktų (tekstilės, drabužių, baldų, elektros ir elektroninės įrangos, sporto ir laisvalaikio inventoriaus ir kt.) surinkimą per DGASA ir Keisk'is daiktų keitimosi stoteles ir dalinimąsi/keitimąsi tarp gyventojų.

Panevėžio regiono nepavojingų atliekų sąvartyno teritorijoje Dvarininkų k., Panevėžio r. planuojama įrengti regioninį atliekų paruošimo pakartotiniam naudojimui centrą.

Panevėžio regiono nepavojingų atliekų sąvartyno teritorijoje Dvarininkų k., Panevėžio r. planuojamos kapinių, tekstilės ir kt. atliekų apdorojimo aikštelės bei deginti skirtų komunalinių atliekų terminuoto

laikymo aikštelės bei stoginė, planuojama modernizuoti/atnaujinti esamus Panevėžio regiono MBA įrenginius.

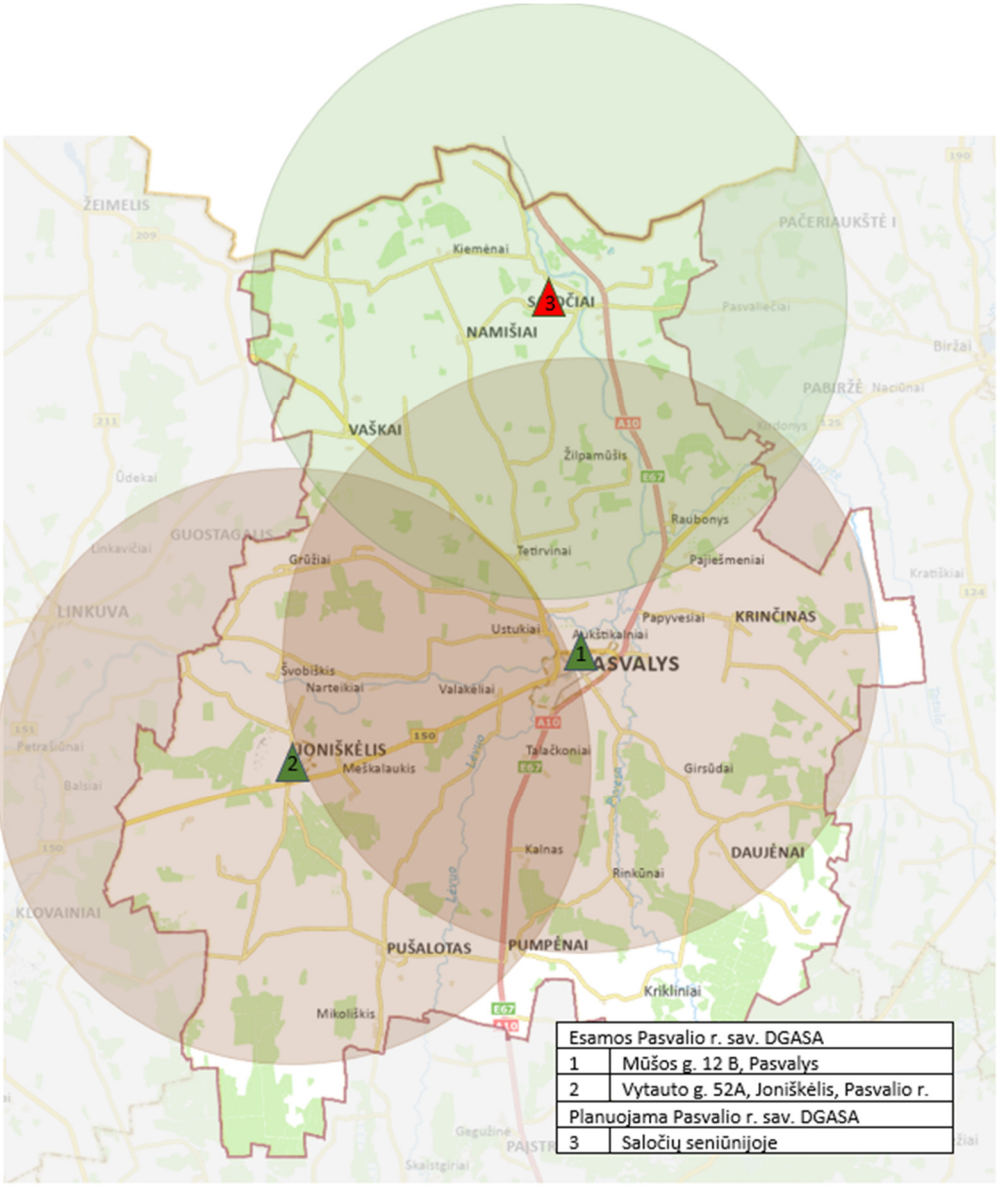

Pav. 1. Esamos ir preliminariai planuojamos DGASA įrengimo vietos Pasvalio r. sav. su pažymėtu 15 km spinduliu aplink jas

Taip pat Pasvalio rajono savivaldybės teritorijoje susidariusioms atliekoms tvarkyti bus ir toliau eksploatuojama ši esama infrastruktūra (žr. 4 lentelę):

• *Panevėžio regioninis nepavojingų atliekų sąvartynas* (Dvarininkų k., Miežiškių sen., Panevėžio r.) pradėtas eksploatuoti 2009 m. liepos 16 d., bendras sąvartyno teritorijos plotas 52,5297 ha. Pagal techninį projektą sąvartyne numatytos 6 sekcijos po 3 ha, iš kurių įrengtos 3 atliekų šalinimo sekcijos su biodujų surinkimo ir sutvarkymo sistema (surinktos dujos panaudojamos generatoriaus variklio veikimui gaminant elektrą, o 3 atliekų šalinimo sekcijos perspektyvinės. Šiuo metu jau eksploatuojama 3 sekcija, kuri pradėjo veikti 2020 m. rudenį, o 1 ir 2 sekcijos yra užpildytos apie 95 %. Pagal projektą numatyta, kad per 20 metų sąvartyne bus pašalinta apie 2 159795 m^3 (2656548 t, atliekų sutankinimo laipsnis 1,23 t/m^3) atliekų. Šalinamų sąvartyne atliekų projektinis pajėgumas - 99041 t/m. (įskaitant ir asbesto turinčias atliekas), naudojamų sąvartyno infrastruktūrai ir atliekų perdengimui atliekų kiekis - 18819 t/m.

Nuo 2015 m. sąvartyne eksploatuojama asbesto sekcija. Bendras projektinis įrenginio pajėgumas - 13 350 m^3 atliekų, kuriose yra asbesto. Per metus asbesto sekcijoje galima pašalinti iki 4000 t atliekų, kuriose yra asbesto. Šiuo metu naudojama asbesto atliekų izoliuota sekcija baigiama užpildyti, todėl numatoma įrengti naują sekciją. Jau yra gautas statybos leidimas. Planuojama iki 2023 m. pabaigos įrengti naują sekciją. Numatoma, kad naujos asbesto turinčių atliekų sekcijos našumas 4 000 t/m., o eksploatavimo laikas 10 metų.

Sąvartyno teritorijoje yra uždarytas Panevėžio miesto nepavojingų atliekų sąvartynas, įrengta bioskaidžių atliekų kompostavimo aikštelė, MBA įrenginiai, sąvartynų nuotekų surinkimo ir perpumpavimo įrenginiai, atliekų apskaitos ir kontrolės punktas (įrengtos automobilinės svarstyklės ir įdiegta atliekų apskaitos programa).

Regioninis komunalinių atliekų mechaninio – biologinio apdorojimo įrenginys (MBA) eksploatuojamas nuo 2015 m. lapkričio 25 d. Dvarininkų k., Miežiškių sen., Panevėžio r., esančio 2009 m. uždarytojo seno ir atidaryto naujo Panevėžio regioninio nepavojingų atliekų sąvartyno teritorijoje, kurio bendras plotas 5,05 ha. Mišrių komunalinių atliekų mechaninio – biologinio apdorojimo įrenginio mechaninio apdorojimo (MA) projektinis pajėgumas – 90 470 t/m atliekų. Papildomai antrinių žaliavų priėmimo ir rūšiavimo projektinis pajėgumas iki 25 000 t/m. Bioskaidžių atliekų priėmimo – sumaišymo pastate iš mechaninio apdorojimo įrenginių priimama ir apdorojama apie 35 000 t/m BSA, projektinis pajėgumas – 140 t/d. Papildomai priimamos bioskaidžios atliekos – 30 000 t/m, iš kurių gaminamas kompostas. BSA apdorojimo pajėgumas gali siekti net ~65 000 t/m. Iš papildomai surinktų ir išrūšiuotų antrinių žaliavų ir degiųjų atliekų gali būti pagaminta apie 12 000 t/m kietojo atgauto kuro. Iš mišrių komunalinių atliekų srauto gali būti atskirta 4 500 t/m antrinių žaliavų, projektinis pajėgumas – 18 t/d. MBA įrenginį pagal sutartį eksploatuoja UAB „Ekoatliekos“. Mechaninio rūšiavimo įrenginiuose iš bendro komunalinio atliekų srauto yra atskiriamos perdirbimui skirtos antrinės žaliavos ir pakuotės atliekos, biologiškai skaidžios atliekos, netinkamos perdirbti atliekos ir degi atliekų frakcija. Biologiškai skaidžios atliekos apdorojamos anaerobinio apdorojimo įrenginiuose, išgaunant biodujas, vėliau substratas stabilizuojamas, apdorojant aerobinio apdorojimo įrenginiuose (atviruose aruodo tipo kompostavimo įrenginiuose –betonuotoje aikštelėje su grindyse įrengta aeravimo sistema). Biologinio apdorojimo įrenginiuose išgautos biodujos panaudojamos kogeneracinėje jėgainėje. Pagaminta šiluma naudojama bioreaktoriuose esančio substrato pašildymui ir temperatūros palaikymui iki 38° C, taip pat operatorinės, skydinės ir buitinių patalpų, esančių biologiškai skaidžių atliekų apdorojimo zonoje, pašildymui šaltuoju metų laiku ir karšto vandens ruošimui buitinėse patalpose visus metus.

Planavimo laikotarpiu, atsižvelgiant į ES paramą, planuojama modernizuoti/atnaujinti esamus Panevėžio MBA įrenginius, įskaitant stoginės įrengimą BA įrenginių kieme. BA įrenginiai bus pritaikyti apdoroti atskirai surinktas maisto atliekas, o MA įrenginiai atnaujinti, siekiant išrūšiuoti didesnius antrinių žaliavų kiekius iš mišrių atliekų, kuomet bus įdiegtas atskiras maisto atliekų surinkimas ir mišrios atliekos į MBA įrenginius atkeliaus sausesnės ir mažiau užterštos organinėmis medžiagomis.

Didelių gabaritų atliekų apdorojimo aikštelė įrengta Panevėžio regioninio sąvartyno teritorijoje eksploatuojamoje Biologiškai skaidžių atliekų kompostavimo aikštelėje Dvarininkų k., Panevėžio r., aikštelėje vykdoma didelių gabaritų atliekų apdorojimo (ardymo, rūšiavimo, smulkinimo) veikla. Didelių gabaritų atliekų apdorojimo pajėgumai (srautai) apie 4 750 t per metus, kelmų – 300 t per metus. Vienu metu apdorojimo aikštelėje iš viso galima laikyti apie 200 t apdorotų ir neapdorotų atliekų ir 100 t kelmų. Didelių gabaritų atliekų (baldų, medienos atliekos ir kiti) tvarkymo veikla pradėta 2020 m. Didelių gabaritų atliekos rūšiuojamos į šias frakcijas: medienos atliekos, tinkamos perdirbimui; energetinę vertę turinčios atliekos; metalų atliekas bei rūšiavimo atliekas. Atskirta švari mediena bei į aikštelę priimti kelmai smulkinami bei naudojami/realizuojami kaip kuras (atliekos tinkamos naudoti energijai gauti). Kitos iš didelių gabaritų atliekų atskirtos atliekos arba perduodamos kitiems tvarkytojams perdirbimui/naudojimui, arba šalinamos sąvartyne.

Nuotekų surinkimo sistema. Siekiant tinkamai valdyti nuotekų susidarymą, 2021 m. įrengtas sąvartyno nuotekų surinkimo naujas rezervuaras.

• MBA įrenginiuose po apdorojimo likusios ir energetinę vertę turinčios atliekos perduodamos *atliekų deginimo įmonėms*, 2021 m. – buvo vežamos deginimui į kogeneracinę jėgainę Kaune (UAB Kauno kogeneracinę jėgainę), šią veiklą vykdo MBA įrenginių operatorius.

• *2 DGASA* adresais Mūšos g. 12 B, Pasvalys; Vytauto g. 52A, Joniškėlis, Pasvalio r. Aikšteles eksploatuoja Panevėžio RATC. Į šias aikšteles gyventojai be papildomo mokesčio gali atvežti didžiąsias buities atliekas (baldus, duris, langų rėmus, medieną), antrines žaliavas (popierių, kartoną, plastikus, stiklą, metalus), elektros ir elektroninės įrangos atliekas (televizorius, skalbimo mašinas, kompiuterius, spausdintuvus, monitorius, kitą buitinę įrangą), buityje susidarančias statybines atliekas, naudotas padangas, akumuliatorius ir baterijas, buities pavojingąsias atliekas (liuminescencines lempas, termometrus, dažus, tepalus, užterštas pakuotes, medžiagas turinčias asbesto), biologiškai skaidžias atliekas (žolę, lapus, medžių ir krūmų šakas) ir kitas buityje susidarančias atliekas. Šiose aikštelėse surinktos atliekos laikomos iki jų perdavimo atliekas tvarkančioms įmonėms arba papildomai paruošiamos transportavimui, perdirbimui ar energijos gavimui Panevėžio regiono nepavojingų atliekų sąvartyno įrenginiuose. Esant poreikiui DGASA didelių gabaritų atliekos gali būti rūšiuojamos rankiniu būdu, siekiant sumažinti atliekų tūrį ir atskirti tinkamą perdirbimui medieną (atliekos atiduodamos šių atliekų tvarkytojams) ir netinkamas perdirbti ar kitaip panaudoti rūšiavimo atliekas (atliekos išvežamos šalinimui į Panevėžio regioninį nepavojingų atliekų sąvartyną).

• Surinktos žaliosios atliekos (biologiškai suyrančios, kompostuojamos atliekos (žolė, lapai, medžių ir krūmų šakos, augalų šaknys ir pan.)) pristatomos tvarkymui į *žaliųjų atliekų (biologiškai skaidžių atliekų) kompostavimo aikštelę (ŽAKA),* adresu: Levaniškio k., Pasvalio r. Taip pat žaliosios atliekos, surinktos per Pasvalio rajono savivaldybės teritorijose įrengtas ŽAKA ir DGASA, galutiniam sutvarkymui (kompostavimui) gali būti vežamos į centrinę ŽAKA, esančią Dvarininkų k., Panevėžio r. Atsižvelgiant į paramos galimybes, planuojama įrengti papildomą ŽAKA savivaldybių parinktoje vietoje, atnaujinti kompostavimo įrangą centrinėje ŽAKA Dvarininkų k., Panevėžio r., gerinti komposto kokybę.

• *Biologiškai skaidžių atliekų surinkimas konteineriais*. Nuo 2020 m. kolektyviniuose konteineriuose, skirtuose augalinės kilmės maisto atliekų surinkimui Pasvalio rajono savivaldybių teritorijoje renkamos maisto atliekos. Surinktos maisto atliekos pristatomos tvarkymui į Panevėžio regiono nepavojingų atliekų sąvartyno teritorijoje įrengtą BSAA. Šių atliekų apdorojimui technologiškai dar ruošiamasi, kol kas naudojamas rankinis darbas.

• pakartotiniam naudojimui tinkamų daiktų surinkimas ir mainai per stoteles Keisk'is, kurių tinklą planuojama išvystyti ir plėsti;

• pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų rūšiuojamasis surinkimas konteineriais;

• tekstilės atliekų atskiras surinkimas konteineriais ir DGASA;

• žaliųjų atliekų namudinis kompostavimas;

• vykdoma uždarytų sąvartynų priežiūra.

Parengus *Pasvalio rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plano* projektą ir paaiškėjus, kad reikalinga papildoma infrastruktūra, SPAV ataskaitoje bus detaliau apibūdintos teritorijos, kuriose planuojama šiuos įrenginius pastatyti.

4 lentelė. ***Esami Pasvalio rajono savivaldybės ir Panevėžio regioniniai komunalinių atliekų tvarkymo įrenginiai ir kiti objektai***

Eil. Nr.	Esami regioniniai komunalinių atliekų tvarkymo objektai	Paslaugos
1.	Panevėžio regioninis nepavojingų atliekų	Komunalinių ir kitų atliekų, kurios nepriskiriamos pavojingosioms

Eil. Nr.	Esami regioniniai komunalinių atliekų tvarkymo objektai	Paslaugos
	sąvartynas (Dvarininkų k., Panevėžio r.)	atliekoms, priėmimas. Stabilių, nereaguojančių pavojingųjų atliekų, iš kurių išplaunamas filtratas yra ekvivalentiškas filtratui, išplaunamam iš nepavojingųjų atliekų, priėmimas. Asbesto turinčių atliekų šalinimas. Atliekų rūšiavimas ir deponavimas sąvartyne.
2.	Regioninis komunalinių atliekų mechaninio – biologinio apdorojimo įrenginys (Dvarininkų k., Panevėžio r.)	Komunalinių atliekų iš 6 savivaldybių rūšiavimas, mechaninis ir biologinis apdorojimas, techninio komposto panaudojimas sąvartyno reikmėms, degių atliekų perdavimas energijos gamybai, likutinės frakcijos šalinimas.
3.	Didelių gabaritų atliekų apdorojimo aikštelė (Dvarininkų k., Panevėžio r.)	Iš visų DGASA surinktų didelio gabarito atliekų apdorojimas(baldų ir medienos atliekų ardymas, rūšiavimas, smulkinimas) atskiriant tinkamas perdirbti ir deginti atliekas, paruošimas energijos gamybai, pardavimui.
4.	2 didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelės (Pasvalyje; Joniškėlyje, Pasvalio r.)	Didžiųjų ir pavojingųjų buities atliekų priėmimas ir rūšiavimas, paruošimas perdirbimui iš savivaldybės gyventojų
5.	Žaliųjų (biologiškai skaidžių) atliekų kompostavimo aikštelė (Levaniškio k., Pasvalio r.)	Žaliųjų atliekų priėmimas ir kompostavimas.
6.	Nebenaudojami savivaldybių senieji sąvartynai.	Uždarytų sąvartynų priežiūra, monitoringas, apsauga nuo galimų ekologinių incidentų.
7.	Statybinių atliekų aikštelė ir stiklo aikštelė (Dvarininkų k., Panevėžio r.)	Statybinių atliekų laikymas ir naudojimas sąvartyno kelių tvarkymui ir atliekų perdengimui; stiklo atliekų rūšiavimas, atskiriant langinį stiklą ir stiklo pakuočių atliekas
8.	Žaliųjų (biologiškai skaidžių) atliekų kompostavimo aikštelė (Dvarininkų k., Panevėžio r.)	Pasvalio r. ŽAKA ir DGASA surinktų žaliųjų atliekų kompostavimas.

3.1 Planuojami pastatyti komunalinių atliekų tvarkymo įrenginiai

Šiame skyriuje pateikta informacija apie komunalinių atliekų tvarkymo įrenginius, kuriuos planuojama pastatyti ir pradėti eksploatuoti iki 2027 m., t. y. rengiamo *Pasvalio rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano* pabaigos (žr. 5 lentelę).

5 lentelė. ***Planuojami Pasvalio rajono savivaldybės ir Panevėžio regioniniai komunalinių atliekų tvarkymo įrenginiai ir kiti objektai***

Eil. Nr.	Planuojami nauji regioniniai komunalinių atliekų tvarkymo ir kiti objektai	Paslaugos
1.	Regioninis maisto atliekų apdorojimo įrenginys (Panevėžio regiono nepavojingų atliekų sąvartyno teritorijoje Dvarininkų k., Panevėžio r.)	Rūšiuojamuoju būdu iš gyventojų surinktų maisto ir virtuvės atliekų rūšiavimas, smulkinimas, maišymas su struktūrine medžiaga, anaerobinis apdorojimas (veikla vykdoma esamuose MBA įrenginiuose (biotuneliuose)) ir kompostavimas.
2.	Regioninis atliekų paruošimo pakartotiniam naudojimui centras (Panevėžio regiono nepavojingų atliekų sąvartyno teritorijoje Dvarininkų k., Panevėžio r.)	Pakartotiniam naudojimui paruošti tinkamos atliekos ir daiktų rūšiavimas, tikrinimas, tvarkymas (remontas, plovimas, ir kt. atnaujinimas)
3.	Esamų Panevėžio regiono MBA įrenginių modernizacija/atnaujinimas, įskaitant biologinio apdorojimo įrenginių pritaikymą atskirai surinktų maisto atliekų apdorojimui,	Kokybiškesnis mišrių atliekų rūšiavimas, BA įrenginių pritaikymas apdoroti tiek BSA iš MKA srauto, tiek atskirai surinktas maisto atliekas.

Eil. Nr.	Planuojami nauji regioniniai komunalinių atliekų tvarkymo ir kiti objektai	Paslaugos
	stoginės įrengimą BA įrenginių kieme bei mechaninės dalies modernizavimą, siekiant išrūšiuoti daugiau antrinių žaliavų, Dvarininkų k. Panevėžio r.	
4.	Kapinių, tekstilės ir kt. atliekų apdorojimo aikštelės (Panevėžio regiono nepavojingų atliekų sąvartyno teritorijoje Dvarininkų k., Panevėžio r.)	Kapinių, tekstilės ir kt. atliekų apdorojimas, rūšiavimas, perdirbimui ar naudojimui tinkamų atliekų atskyrimas.
5.	Deginti skirtų komunalinių atliekų terminuoto laikymo aikštelės bei stoginė (Panevėžio regiono nepavojingų atliekų sąvartyno teritorijoje Dvarininkų k., Panevėžio r.)	Deginti skirtų komunalinių atliekų terminuotas laikymas.
6.	Papildoma nauja didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelė Pasvalio rajono savivaldybėje Saločių seniūnijoje kartu su ŽAKA (vieta bus patikslinta vėliau)	Didžiųjų ir pavojingųjų buities atliekų priėmimas ir rūšiavimas, paruošimas perdirbimui, daiktų mainai pakartotiniam naudojimui. Žaliųjų atliekų priėmimas ir kompostavimas.
7.	Keisk'is daiktų keitimosi stotelių tinklo plėtra, įrengiant daiktų keitimosi stotelę kiekvienoje DGASA	Keitimasis pakartotiniam naudojimui tinkamais daiktais
8.	Užpildytų Panevėžio regiono nepavojingų atliekų sąvartyno 1 ir 2 sąvartyno sekcijų uždengimas, asbesto atliekų šalinimo sekcijos I dalies ir sąvartyno 4 sekcijos įrengimas	Saugus atliekų šalinimas.

Maisto atliekų apdorojimo įrenginys. Atskirai surinktų maisto atliekų apdorojimui Panevėžio regiono nepavojingų atliekų sąvartyno teritorijoje (Dvarininkų k., Panevėžio r.) projektuojami regioniniai maisto atliekų apdorojimo įrenginiai. Juos eksploatuos Panevėžio RATC. Įrenginyje per metus bus perdirbama iki 4000 t atskirai surinktų maisto ir virtuvės atliekų. Veikla bus vykdoma 1990,60 m^2 ploto biologiškai skaidžių maisto ir virtuvės atliekų paruošimo kompostavimui stoginėje, kurioje bus įrengta uždaro tipo gamybos patalpa 1 (patalpų plotas - 986,60 m^2) bei atviro tipo sandėliavimo patalpa 2 - stoginė (patalpų plotas - 1004 m^2).

Į stoginės gamybos patalpą priimtos maisto ir virtuvės atliekos bus laikomos bei rankiniu būdu perrūšiuojamos, atskiriant priemaišas, t.y. bus atskiriamos kitos mechaninio rūšiavimo atliekos (19 12 12) ir degiosios atliekos (19 12 10).

Nuo priemaišų atskirtos maisto ir virtuvės atliekos bus maišomos su struktūrine medžiaga (smulkintos medienos šakos ir kelmai) ir vežamos į toje pačioje teritorijoje UAB „Ekoatliekos" terminuotai (iki 2025 m. lapkričio 25 d.) eksploatuojamus BA įrenginius. Šiuose įrenginiuose bus vykdomas maisto ir virtuvės atliekų anaerobinis apdorojimas ir brandinimas BA biotuneliuose. Biotuneliuose apdorotos atliekos bus gražinamos Panevėžio RATC, kuris vykdys pagaminto raugo brandinimą. Stoginės patalpoje 2 pagamintas raugas bus vartomas. Po 3-4 savaičių trunkančios brandinimo stadijos bus gaunamas stabilizuotas kompostas. Šis kompostas bus perkraunamas į brandinto komposto sijojimo zoną, kurioje bus sijojamas, atskiriant iš komposto dar likusias nesusikompostavusias stambesnes atliekas. Pagamintas kokybiškas kompostas bus laikomas ir parduodamas jo naudotojams kaip trąša arba dirvos gerinimo priemonė.

Atsižvelgiant į mišrių komunalinių atliekų sudėtį ir mišrių komunalinių atliekų sraute esantį ganėtinai didelį maisto ir virtuvės atliekų kiekį, vertinama, kad įdiegus MVA surinkimą, pradžioje bus surenkami 4-5 tūkst. t maisto ir virtuvės atliekų, tačiau gyventojams įpratus rūšiuoti maisto atliekas, 2027 m. bus atskirai surenkama apie 9 tūkst. t maisto ir virtuvės atliekų.

Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelės. Bus priimamos įvairios buityje susidariusios atliekos: pavojingosios, asbesto turinčios, statybinės ir griovimo, padangų, didelių gabaritų, plastiko, stiklo, metalo,

elektros ir elektronikos, baterijų, tekstilės bei žaliosios atliekos iš Panevėžio regiono gyventojų. Atliekas gyventojai į aikštelę atveš savo transportu ir supakuotas taip, kad pakuotės netrukdytų vizualiai nustatyti atliekų rūšį. Pavojingosios atliekos priimamos sandariose pakuotėse. Pavojingąsias atliekas pristatantys asmenys privalės nurodyti jų susidarymo kilmę ir rūšį. Priėmus nepavojingąsias atliekas, aikštelės darbuotojas nurodys atliekų turėtojui į kurią vietą turi važiuoti transporto priemonė ir į kokius konteinerius, sandėlius ar talpas turės būti dedamos atliekos. Atliekas išsikraus iš savo transporto priemonių pats atliekų turėtojas ir dės jas į Aikštelės darbuotojo nurodytą vietą. Atliekų iškrovimo metu, jei nebuvo galima matyti visų atliekų pirminėje apžiūroje, Aikštelės darbuotojas dar kartą apžiūrės iškraunamas atliekas. Jei randamos atliekos, kurios negali būti priimtos, šios atliekos nebus priimamos.

Atvežus pavojingąsias atliekas aikštelės darbuotojas rūšiuoja jas pats. Šios atliekos bus laikomos pavojingųjų atliekų sandėlyje. Aikštelės darbuotojas, naudodamas individualias apsaugos priemones, jas nuneš į pavojingųjų atliekų sandėlį ir su visa pakuote padės į joms skirtą laikyti vietą. Pavojingosios atliekos neperpakuojamos ir nepilstomos.

Sukaupus atitinkamų priimtų atliekų ir išrinktų priemaišų kiekį, bus užsakomas autotransportas atliekų išvežimui atliekų tvarkytojams, įregistruotiems ATVR registre.

Daiktų priėmimas ir laikymas. Fiziniam asmeniui nurodžius, kad atvežtas daiktas yra veikiantis ir/ar tinkantis perduoti kt. asmenims, aikštelės-darbuotojas priėmimo metu atvežtus daiktus (didžiąsias (didelio gabarito), tekstilės gaminius, drabužius, tinkamą naudoti elektros ir elektroninę įrangą, esant poreikiui nuvalo, pasveria bei nurodo kur jas padėti. Daiktų apskaita vykdoma vadovaujantis Atliekų susidarymo ir tvarkymo apskaitos ir ataskaitų teikimo taisyklėmis, t.y. jokie papildomi kiti dokumentai neišduodami.

Esamo Panevėžio regiono nepavojingų atliekų sąvartyno teritorijoje Dvarininkų k., Panevėžio r. bus įrengtas *regioninis paruošimo pakartotiniam naudojimui centras.* Centre tinkamas atliekas vizualiai identifikuos centro darbuotojai. Jei tinkamos atliekos identifikuojamos kaip nereikalaujančios paruošimo pakartotinai naudoti, jos bus iš karto nukreipiamos į sandėliavimo ar ekspozicijos zonas.

Planuojamame regioniniame pakartotinio naudojimo centre bus rūšiuojamos, tikrinamos, tvarkomos (remontuojamos, plaunamos, ir kt. atnaujinamos) pakartotiniam naudojimui paruošti tinkamos atliekos ir daiktai.

Iš konteinerių atliekos bus iškraunamos, sudedamos ant europadėklų ir elektrokrautuvu ar mobiliais vežimėliais vežamos į centro ardymo – remonto zoną. Čia jos bus apžiūrimos, rūšiuojamos, atrenkamos ir į mobilius konteinerius ir/arba ant darbastalių sudedamos tinkamos ruošti pakartotinai naudoti atliekos. Ardymo – remontavimo zona bus su darbo vietomis, baldais, įrankiais, konteineriais, apšvietimu, vėdinimu, kondicionavimu ir kitomis priemonėmis, būtinomis atliekų ruošimui pakartotinai naudoti ar kitaip tvarkyti (ardyti, smulkinti ir kt.). Ardymo - remontavimo darbo vietose bus naudojami rankiniai darbo instrumentai.

Nešvarūs medžiaginiai žaislai, medžiaginės baldų detalės, drabužiai, kita tekstilė bus rūšiuojama ir plaunama, džiovinama, lyginama. Tuo tikslu turi būti numatyta automatinė skalbimo mašina, džiovinimo mašina, lyginimo lenta su el. lygintuvu, siuvimo mašina, darbastalis.

Kitos tinkamos atliekos bus tikrinamos, remontuojamos, atnaujinamos, valomos ir kitaip ruošiamos pakartotinai naudoti, t.y.

- įv. buities prietaisai (skalbimo mašinos, lygintuvai, virduliai, ventiliatoriai, radijo, telefono aparatai, šviestuvai ir kt.) pirmiausiai bus tikrinami ar nėra mechaniškai pažeisti ir ar jie veikia. Jei bus nustatyta, kad prietaisas neveikia, bus ieškoma gedimo priežastis ir jei įmanoma (smulkus gedimas), prietaisas bus taisomas – keičiama sugedusi dalis, atliekami litavimo darbai ir pan. Neradus gedimo priežasties ar nustačius, kad prietaiso negalima

sutaisyti, jis bus identifikuojamas kaip netinkamos ruošti pakartotinai naudoti atliekos ir punkte toliau bus tvarkomas kaip EEĮ atliekos;

- senų baldų bus pirmiausiai įvertinama būklė, t.y. žiūrima, kad jie būtų nesuplyšę, nebūtų labai nusidėvėję (pvz.: sofos apmušalai nėra sudilę, turintys blogą kvapą, pačio čiužinio dalys nėra išsidėvėjusios tiek, kad ant jo nebūtų galima sėdėti ir pan. Kieti baldai turi visas dalis, pvz.: sekcija, spintelė, komoda turi visas dureles, stalčius, lentynas). Jei bus pristatyti didelių gabaritų daiktai, kuriems reikia smulkaus remonto, remontavimo zonoje šie daiktai bus taisomi, t.y. gali būti prisukami atsilaisvinę varžtai, įsukami nauji pamesti varžtai, durelių vyriai, gali būti prikalamos/priklijuojamos silpnai besilaikančios ir atšokusios dalys (pvz.: spintelės nugarinė plokštė, baldų porankiai ir pan.);
- priimti spaudos leidiniai bus įvertinami ar jie nėra suplėšyti, turi viršelį ir vizualiai visus lapus. Esant poreikiui knygos remonto zonoje gali būti suklijuojamos;
- plastikiniai žaislai bei plastikiniai, mediniai, stikliniai indai ir pan. gali būti valomi;
- atvežti paveikslų rėmai, kuriuos reikia taisyti, bus suklijuojami ar sutirtinami vinimis.
- atliekami kiti kitų daiktų (įvairūs namų apyvokos, interjero reikmenys (indai, vazos, puodai), laisvalaikio ir vaikų prekės (sporto inventorius, dviračiai, dėlionės, žaislai, indai), ir panašiai) remonto darbai.

Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelės

Plano įgyvendinimo laikotarpiu planuojama įrengti 1 naują nedidelio pajėgumo ŽAKA Pasvalio rajone Saločių apylinkėse. Planuojama, kad aikštelės pajėgumai sieks 600 t/m žaliųjų atliekų. Šioje aikštelėje bus vykdoma žaliųjų atliekų priėmimo, laikymo, rūšiavimo, atskiriant netinkamas kompostavimui priemaišas, smulkinimo, paruošimo kompostavimo bei kompostavimo veikla. Šios veiklos metu bus pagaminamas kokybiškas kompostas.
Dvarininkų ŽAKA veiklos optimizavimui planuojama įrengti stoginę, kas užtikrins kompostavimo proceso stabilumą visus metus, be to, vykdant kompostavimą po stogine, užtikrinamas maistinių medžiagų neišplovimas iš komposto ir jo kokybės pagerinimas. Taip pat planuojama atnaujinti mobilią techniką – įsigyti naują frontalinį krautuvą.

Tekstilės atliekų apdorojimo aikštelė

Panevėžio regiono nepavojingų atliekų sąvartyno teritorijoje (Dvarininkų k., Panevėžio r.) prie III sąvartyno sekcijos planuojama įrengti tekstilės atliekų apdorojimo aikštelę. Veikla bus vykdoma asfaltuotoje aikštelėje, kurios plotas apie 3000 m^2, su stogine iki 1000 m^2. Į aikštelę iš fizinių ir juridinių asmenų bus priimamos tekstilės atliekos kodais 20 01 11 *tekstilės gaminiai*, 20 01 10 *drabužiai*, 04 02 21 *neperdirbto tekstilės pluošto atliekos*, 04 02 22 *perdirbto tekstilės pluošto atliekas*. Surinkus tinkamą kiekį tekstilės atliekų, jos bus rūšiuojamos mechaniniu ir/ar rankiniu būdu, atskiriant pakartotinai tinkamus naudoti tekstilės gaminius bei drabužius; kitas tekstilės atliekas (pašluostes); degiąsias atliekas bei rūšiavimo atliekas. Tinkamos perdirbimui ar naudojimui atliekos bus perduodamos šių atliekų tvarkytojams, rūšiavimo atliekos bus šalinamos sąvartyne. Pakartotinai tinkami naudoti daiktai bus perduodami jų naudotojams. Šiuo metu per metus numatoma apdoroti apie 1260,0 t/metus tekstilės atliekų. Tačiau prognozuojama, kad 2027 m. atskirai bus surenkama apie 3 tūkst. t tekstilės atliekų.

Kapinių atliekų apdorojimo aikštelė

Panevėžio regiono nepavojingų atliekų sąvartyno teritorijoje (Dvarininkų k., Panevėžio r.) kapinių apdorojimo aikštelėje bus laikomos iš juridinių asmenų priimtos atliekos kodu 20 02 03 kitos biologiškai neskaidžios atliekos (patikslintas pavadinimas – kapinių atliekos).

Kapinių atliekas numatoma rūšiuoti rankiniu būdu ir esamu būgniniu separatoriumi. Po rūšiavimo susidarys atliekos kodais: 20 02 01 biologiškai skaidžios atliekos, kurios bus kompostuojamos esamoje biologiškai skaidžių atliekų kompostavimo aikštelėje; 19 12 10 degiosios atliekos (iš atliekų gautas kuras), kurios bus laikomos planuojamoje degiųjų atliekų laikymo vietoje sąvartyno sekcijose iki perdavimo šių atliekų tvarkytojams; 19 12 12 kitos mechaninio atliekų apdorojimo atliekos, kurios bus šalinamos sąvartyne; bei susidarys produktas, kurio kombinuotosios nomenklatūros kodas 2517 inertinės mineralinės medžiagos (smėlis, gargždas, žvyras, akmenys, skalda, kt.), kuris bus saugomas sąvartyno teritorijos rytinėje pusėje numatomoje įrengti grunto atliekų aikštelėje ir naudojamos sąvartyno infrastruktūros poreikiams bei galutiniam uždengimui.

Numatoma per metus sutvarkyti iki 7035 t kapinių ir gatvių valymo atliekų.

Grunto atliekų laikymo aikštelės įrengimas.

Panevėžio regiono nepavojingų atliekų sąvartyno teritorijoje (Dvarininkų k., Panevėžio r.) bus įrengta grunto atliekų laikymo aikštelės. Šiuo metu grunto atliekos kartu su statybinėmis ir griovimo atliekomis supilamos sąvartyno kaupe į krūvą šalia darbo zonos. Planuojama atliekas kodu 17 05 04 *gruntas ir akmenys, nenurodyti 17 05 03* laikyti sąvartyno teritorijos rytinėje pusėje. Šioje aikštelėje, bus saugomas ir kapinių atliekų ir gatvių valymo atliekų rūšiavimo metu numatomas susidaryti produktas nomenklatūros kodu 2517. Planuojama laikyti iki 40000 t grunto atliekų ir produkto nomenklatūros kodu 2517. Atliekos bus laikomos ir naudojamos sąvartyno kelių tvarkymui ir pan.

Pelenų ir kizelgūro naudojimas atliekų perdengimui.

Dabar šios atliekos yra šalinamos sąvartyne. Planuojama atliekas kodais 10 01 01 d*ugno pelenai, šlakas ir garo katilų dulkės (išskyrus garo katilų dulkes, nurodytas 10 01 04)*, 10 01 03 *lakieji durpių ir neapdorotos medienos pelenai* ir 02 07 99 *kitaip neapibrėžtos atliekos (patikslintas pavadinimas – kizelgūras)* laikyti ir naudoti asbesto ir kitų atliekų perdengimui. Taip pat šias atliekas numatoma naudoti galutiniam sąvartyno uždengimui, maišant jas su gruntu ir netinkamu naudoti kompostu lygiomis dalimis. Planuojama panaudoti iki 800 t/metus atliekų kodu 10 01 01, iki 2 000 t/metus atliekų kodu 10 01 03, iki 400 t/metus atliekų kodu 02 07 99.

Esamų MBA įrenginių modernizavimas. Modernizuoti esamus MBA įrenginius planuojama po to, kai bus įdiegtas atskiras maisto atliekų surinkimas visose Panevėžio regiono savivaldybėse. Gyventojams pradėjus rūšiuoti maisto atliekas, mišrios atliekos bus sausesnės, padidės jų potencialas antriniam rūšiavimui ir antrinių žaliavų atskyrimui. Šiuo tikslu planuojama modernizuoti MBA įrenginių mechaninę dalį, pritaikant esamus įrenginius daugiau išrūšiuoti pakuočių ir antrinių žaliavų iš mišrių atliekų. Tuo tikslu esamoje MA linijoje būtų įrengiamas optinis separatorius (1 vnt.) su priklausiniais. MBA įrenginių modernizavimo terminai ir apimtys priklausys nuo planuojamos gauti ES paramos. PRATC lėšomis planuojama patobulinti smulkios frakcijos 0-80 skaidymą, pakeičiant žvaigždinį separatorių dviejų pakopų būgniniu sietu, siekiant kokybiškai paruošti BSA tolimesniam biologiniam apdorojimui.

Biologiniai įrenginiai taip pat bus modernizuojami, kad juose galėtų būti apdorojamos tiek atskirai surinktos maisto atliekos, tiek MA įrenginyje atskirtos BSA. Planuojama, kad po modernizacijos, esamuose biotuneliuose bus galima perdirbti ne mažiau kaip 9 tūkst. t atskirai surinktų MVA. Šiam modernizavimui planuojama kreiptis dėl ES fondų dalinio finansavimo.

Susidarančio filtrato kiekio ir taršos mažinimui BA įrenginių kieme numatoma įrengti stoginę. Biologinio apdorojimo įrenginiuose planuojama įdiegti techninio komposto džiovinimo įrangą, siekiant sumažinti techninio komposto drėgmę, kas leistų jį apdoroti kitomis technologijomis (sijoti, separuoti ir pan.), paruošiant panaudojimui energijai gauti ar kitokiam panaudojimui.

Kita infrastruktūra pagal poreikį bus patikslinta SPAV ataskaitoje.

4. PASEKMIŲ APLINKAI PROGNOZAVIMO IR VERTINIMO METODAI, KURIUOS NUMATOMA NAUDOTI VERTINIMUI ATLIKTI

SPAV tvarkos aprašo 26 punkte nustatyta, kad „*kai rengiami skirtingo planavimo lygmens planai ir programos, jų rengimo organizatoriai, siekdami išvengti dvejopo vertinimo,* ***gali rengiamai ataskaitai tiesiogiai naudoti anksčiau atlikto aukštesnio planavimo lygmens planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo rezultatus***“. Toks pat reikalavimas nustatytas ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. gruodžio 16 d. įsakymu Nr. D1-1004 patvirtintuose *„Regioninių ir savivaldybių atliekų prevencijos ir tvarkymo planų sudėties ir turinio, rengimo ir skelbimo reikalavimuose“*: kai atliekų tvarkymo planas ar jo dalis yra aukštesnio lygmens plano dalis, kad būtų išvengta dvigubo vertinimo, informacija, surinkta atliekant aukštesnio lygmens plano SPAV, gali būti naudojama rengiant žemesnio lygmens plano ar jo dalies SPAV.

Kadangi atnaujinamas *Pasvalio rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano* projektas rengiamas pagal *Valstybinio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plano* ir *Panevėžio regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano* sprendinius, todėl rengiamo plano projekto SPAV gali būti panaudota informacija ir vertinimo rezultatai, surinkti ir gauti atliekant *Valstybinio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plano ir Panevėžio regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano* SPAV. Vertinimas buvo atliekamas pagal su aplinkos apsauga susijusius darnaus vystymosi prioritetus ir aplinkos apsaugos tikslus bei su jais susijusias nustatytas reikšmingas pasekmes aplinkai, naudojant **pasekmių lenteles**. Šis metodas pagrįstas plane numatomų strateginių veiksmų ar sprendinių išskaidymu į sudedamąsias dalis ir kiekvienos dalies įvertinimu aplinkos apsaugos ir darnaus vystymosi aspektais.

Apibendrinanti informacija apie pasekmių aplinkai prognozavimo ir vertinimo metodus, kurie bus naudojami *Pasvalio rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plano projekto* SPAV ataskaitoje, pateikta 6 lentelėje.

6 lentelė. Pasekmių aplinkai prognozavimo ir vertinimo metodai.

Aplinkos apsaugos ir darnaus vystymosi aspektai (tikslai)	Aplinkos komponentai ir pasekmės	Vertinimo metodas/šaltinis
Efektyvesnis atliekų tvarkymas	Atliekų susidarymas ir tvarkymas	Ekspertinis vertinimas (prognozavimas)
Geresnė aplinkos kokybė	Aplinkos oras	Ekspertinis vertinimas VAPTP SPAV rezultatai PAPTP SPAV rezultatai
Pasaulio klimato kaitos ir jos padarinių švelninimas	Klimato veiksniai	Ekspertinis vertinimas VAPTP SPAV rezultatai PAPTP SPAV rezultatai
Geresnė aplinkos kokybė	Paviršinis ir požeminis vanduo	Ekspertinis vertinimas VAPTP SPAV rezultatai PAPTP SPAV rezultatai
Efektyvesnis gamtos išteklių naudojimas	Neatsinaujinantys ir atsinaujinantys gamtos ištekliai	Ekspertinis vertinimas VAPTP SPAV rezultatai PAPTP SPAV rezultatai
Geresnė kraštovaizdžio apsauga ir racionalus tvarkymas	Kraštovaizdis	Vertinimas pagal atliekų tvarkymo įrenginių užimamą plotą VAPTP SPAV rezultatai PAPTP SPAV rezultatai

Aplinkos apsaugos ir darnaus vystymosi aspektai (tikslai)	Aplinkos komponentai ir pasekmės	Vertinimo metodas/šaltinis
Saugomų teritorijų, gamtos paveldo objektams, Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijų apsauga	Saugomos teritorijos, gamtos paveldo objektai, Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijos	Ekspertinis vertinimas Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų valstybės kadastro duomenys Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymas VAPTP SPAV rezultatai PAPTP SPAV rezultatai
Kultūros paveldo objektų apsauga	Kultūros paveldo objektai	Ekspertinis vertinimas Kultūros vertybių registro duomenys Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas VAPTP SPAV rezultatai PAPTP SPAV rezultatai
Pavojaus žmonių sveikatai mažinimas	Visuomenės sveikata	VAPTP SPAV rezultatai PAPTP SPAV rezultatai

Atliekant SPAV, taip pat bus remiamasi įvairiais literatūros šaltiniais.

5. APLINKOS KOMPONENTAI IR PASEKMĖS, KURIOS BUS NAGRINĖJAMOS ATLIEKANT VERTINIMĄ

Kadangi atnaujinamas *Pasvalio rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m.* plano projektas rengiamas pagal *Valstybinio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plano* ir *Panevėžio regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projekto* sprendinius, todėl rengiamo plano projekto SPAV ataskaitoje bus panaudota informacija, surinkta atliekant *Valstybinio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plano* ir *Panevėžio regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano* projekto SPAV.

Valstybinio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plano, t. y. aukštesnio planavimo lygio plano, SPAV ataskaitoje, kurios rezultatai bus naudojami atliekant vertinimą, buvo nagrinėti šie aplinkos komponentai ir pasekmės:

- paviršiniam ir požeminiam vandeniui;
- aplinkos orui;
- klimatui ir jo kaitai;
- biologinei įvairovei, saugomoms teritorijoms, gamtos paveldo objektams, Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijoms;
- kraštovaizdžiui;
- kultūros paveldui (įskaitant architektūros, archeologijos ir gamtos paveldą);
- dirvožemiui ir žemės gelmėms;
- antropogeniniams materialiniams ištekliams;
- visuomenės sveikatai.

SPAV ataskaitoje bus pateiktas *Pasvalio rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano* projekto strateginių pasekmių aplinkai vertinimas pagal aukščiau išvardytus poveikio objektus ir pasekmių rūšį.

6. STRATEGINIO PASEKMIŲ APLINKAI VERTINIMO ATASKAITOS TURINYS

Vadovaujantis *SPAV tvarkos aprašo* reikalavimais, *Pasvalio rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano* projekto SPAV ataskaitoje bus pateikta ši informacija:

- Plano turinys, pagrindiniai tikslai ir sąsaja su kitais planais ir programomis;
- Esama aplinkos būklė ir jos pokyčiai, jeigu planas nebus įgyvendinti;
- Teritorijų, kurios gali būti reikšmingai paveiktos, aplinkos charakteristikos;
- Su planu susijusios aplinkos apsaugos problemos;
- Tarptautiniu, Europos Sąjungos arba nacionaliniu lygmeniu nustatyti aplinkos apsaugos tikslai, susiję su planu, kaip rengiant planą atsižvelgta į šiuos tikslus ir aplinkos apsaugą;
- Galimos reikšmingos tiesioginės, netiesioginės, kaupiamosios, sąveikaujančios (sinergetinės), trumpalaikės, vidutinės trukmės, ilgalaikės, nuolatinės, laikinos, teigiamos ir neigiamos pasekmės aplinkai, taip pat biologinei įvairovei, saugomoms teritorijoms, gamtos paveldo objektams, Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijoms, visuomenei ir jos sveikatai, gyvūnijai, augalijai, dirvožemiui, vandeniui, orui, klimatui, materialiajam turtui, kultūros paveldui (įskaitant architektūrinį ir archeologinį paveldą), kraštovaizdžiui ir šių veiksnių tarpusavio sąveikai;
- Priemonės plano įgyvendinimo reikšmingoms neigiamoms pasekmėms aplinkai išvengti, sumažinti ar kompensuoti;
- Pasirinktų plano alternatyvų aprašymas, priežastys, dėl kurių pasirinktos svarstytos plano alternatyvos;
- Vertinimo, įskaitant visus sunkumus (techninius trūkumus arba nepakankamas praktines žinias ir įgūdžius), su kuriais susidurta kaupiant reikiamą informaciją, aprašymas;
- Numatytų taikyti stebėsenos (monitoringo) priemonių aprašymas;
- Ataskaitoje pateiktos informacijos netechninė santrauka.

1 PRIEDAS. VALSTYBINIAME ATLIEKŲ TVARKYMO 2014–2020 M. PLANE NUSTATYTŲ UŽDUOČIŲ ĮGYVENDINIMO BŪKLĖS PASVALIO RAJONO SAVIVALDYBĖJE VERTINIMAS.

Eil. Nr.	VATP punktas	Komunalinių atliekų tvarkymo užduotis	Įgyvendinimas
Valstybinės komunalinių atliekų tvarkymo užduotys			
1.	230.1. 236. 237. 8 priedas	Užtikrinti, kad sąvartynuose šalinamos Pasvalio rajono savivaldybės komunalinės biologiškai skaidžios atliekos (BSA) iki 2020 metų sudarytų ne daugiau kaip 35 proc. 2000 metų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų: - nuo 2014 iki 2015 m. ne daugiau kaip 3 539 t/metus; - nuo 2016 iki 2017 m. ne daugiau kaip 3 185 t/metus; - nuo 2018 iki 2019 m. ne daugiau kaip 2 832 t/ metus; - nuo 2020 m. ne daugiau kaip 2 477 t/ metus.	Įgyvendinta. Pradėjus 2015 metais eksploatuoti regioninius MBA įrenginius, visos biologiškai skaidžios atliekos yra sutvarkomos ir nešalinamos regioniniame sąvartyne.
2.	230.2. 242.	Iki 2016 metų perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 45 proc. komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį).	Įgyvendinta. 2020 m. Pasvalio rajono savivaldybėje perdirbta, pakartotinai ar kitaip panaudota (pavyzdžiui, energijai gauti) 69,9 proc. komunalinių atliekų (šalinimų komunalinių atliekų kiekis sudarė 2 069 tonos), 2021 m. Pasvalio rajono savivaldybėje perdirbta, pakartotinai ar kitaip panaudota (pavyzdžiui, energijai gauti) 74,93 proc. komunalinių atliekų (šalinimų komunalinių atliekų kiekis sudarė 1 461 tonų), [1]
3.	230.3. 242.	Iki 2020 metų perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 65 proc. komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį).	
4.	230.4.	Užtikrinti, kad iki 2020 metų mažiausiai 50 proc. (vertinant pagal atliekų kiekį) komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų būtų paruošiamos naudoti pakartotinai ir perdirbti: paruošti pakartotiniam naudojimui ar perdirbti ne mažiau kaip 715 tonų antrinių žaliavų.	Užduotis neįgyvendinta. Pasvalio rajono savivaldybėje paruošta pakartotiniam naudojimui ar perdirbti komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų 505 tonos.
Sąvartynuose šalinamų biologiškai skaidžių atliekų kiekio mažinimo užduotys			
5.	239.1.	Iki 2016 metų gyventojams ir kitiems asmenims (pvz., gėlių parduotuvėms, kapinėms ir kt.), kurių atliekų tvarkymą organizuoja savivaldybės, užtikrinti žaliųjų atliekų surinkimą ir tvarkymą arba tokių atliekų tvarkymą jų susidarymo vietoje.	Įgyvendinta. Pasvalio rajono savivaldybėje išdalinta apie 3 tūkstančių vienetų kompostavimo dėžių. Gyventojai žaliąsias atliekas gali pristatyti į Pasvalio r. ŽAKA (Levaniškio k., Pasvalio r.). Atskiras maisto surinkimas Pasvalio rajono savivaldybėje padėtas diegti 2019 metais.

[1] Pagal AAA skelbiamą Apibendrintą informaciją apie komunalinių atliekų tvarkymo sistemas Lietuvos savivaldybėse 2020 ir 2021 metais.

Eil. Nr.	VATP punktas	Komunalinių atliekų tvarkymo užduotis	Įgyvendinimas
6.	239.2.	Iki 2016 metų baigti įrengti mechaninio biologinio apdorojimo įrenginius, kuriuose būtų atskiriamos ir apdorojamos biologiškai skaidžios atliekos, arba mechaninio apdorojimo įrenginius, kuriuose biologiškai skaidžios atliekos būtų apdorojamos, prieš jas perduodant naudoti energijai gauti.	Įgyvendinta. Nuo 2015 m. lapkričio 25 d. Dvarininkų k., Miežiškių sen., Panevėžio r., esančio 2009 m. uždaryto seno ir atidaryto naujo Panevėžio regioninio nepavojingų atliekų sąvartyno teritorijoje eksploatuojamas regioninis komunalinių atliekų mechaninio – biologinio apdorojimo įrenginys (MBA). MBA įrenginio mechaninio apdorojimo (MA) projektinis pajėgumas – 90 470 t/m atliekų. Papildomai antrinių žaliavų priėmimo ir rūšiavimo projektinis pajėgumas iki 25 000 t/m. Bioskaidžių atliekų priėmimo – sumaišymo pastate iš mechaninio apdorojimo įrenginių priimama ir apdorojama apie 35 000 t/m BSA, projektinis pajėgumas – 140 t/d. Papildomai priimamos bioskaidžios atliekos – 30 000 t/m, iš kurių gaminamas kompostas. Iš papildomai surinktų ir išrūšiuotų antrinių žaliavų ir degiųjų atliekų gali būti pagaminta apie 12 000 t/m kietojo atgauto kuro. Antrinių žaliavų iš mišrių komunalinių atliekų srauto gali būti atskirta – 4 500 t/m, projektinis pajėgumas – 18 t/d. Mechaninio rūšiavimo įrenginiuose iš bendro komunalinio atliekų srauto yra atskiriamos perdirbimui skirtos antrinės žaliavos ir pakuotės atliekos, biologiškai skaidžios atliekos, netinkamos perdirbti atliekos ir degi frakcija. Biologinio apdorojimo įrenginyje apdorojant atliekas anaerobinio fermentavimo būdu išsiskiria biodujos, kurios naudojamos energijai gaminti. Atskiras maisto surinkimas Pasvalio rajono savivaldybėje padėtas diegti 2019 metais.
7.	239.3.	Iki 2019 metų įdiegti maisto / virtuvės atliekų rūšiuojamąjį surinkimą ir įrengti pakankamus pajėgumus atskirai surinktoms maisto / virtuvės atliekoms apdoroti.	Įgyvendinama šiuo metu. Užduoties įgyvendinimas pavėlintas nacionaliniu mastu *(– iki 2024 m. aprūpinti namų ūkius biologinių atliekų surinkimo priemonėmis urbanizuotose vietovėse, kuriose gyventojų – daugiau nei 2000, arba užtikrinti kompostavimą šių atliekų susidarymo vietose, taip pat užtikrinti, plėtoti ir skatinti kompostavimo bendruomenių daržuose sistemą*). 2019 m. Panevėžio regione pradėta kurti maisto ir virtuvės atliekų rūšiuojamojo surinkimo sistema, šiuo metu Pasvalio rajone pastatyti 10 vnt. 0,7 m^3 talpos konteinerių pas gyventojus susidarančioms maisto ir virtuvės atliekoms surinkti. Šiais konteineriais surenkamos augalinės kilmės maisto ir virtuvės atliekos šiuo metu vežamos į Dvarininkų ŽAKA (esanti regioninio sąvartyno teritorijoje) ir joje kompostuojamos. Maisto-virtuvės atliekų surinkimo ir tvarkymo sistema planuojama įdiegti 2023 m.
8.	239.4.	Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtrą pagal galimybes suderinti su komunalinių nuotekų dumblo tvarkymo infrastruktūra.	Neįgyvendinta.
Rūšiuojamojo atliekų surinkimo plėtros užduotys			
9.	246.1.	Iki 2015 m. sausio 1 d. patvirtinti konteinerių aikštelių išdėstymo schemas, o pasikeitus teisės aktuose nustatytiems antrinių žaliavų surinkimo reikalavimams – jas atnaujinti.	Įgyvendinta. Pasvalio rajono savivaldybėje 2014 m. gruodžio 31 d. savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu Nr. DV-696 patvirtintos konteinerių aikštelių išdėstymo schemos, o pasikeitus teisės aktuose nustatytiems pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo reikalavimams – jos atnaujinamos.
10.	246.2.	Užtikrinti, kad būtų pastatyti specialūs konteineriai, skirti antrinėms žaliavoms surinkti, pagal šiuos minimalius reikalavimus:	

Eil. Nr.	VATP punktas	Komunalinių atliekų tvarkymo užduotis	Įgyvendinimas
		246.2.1 ir 246.2.2 Panevėžio miesto savivaldybės gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę 600 gyventojų, o kitose Panevėžio regiono savivaldybėse – 800 gyventojų, šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių ar kitose gyventojams patogiose, estetiškai įrengtose ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkančiose vietose;	Įgyvendinta. Pasvalio rajono savivaldybės duomenimis 2020 metais rajone įrengtos 99 antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių (arba vidutiniškai viena aikštelė 230 gyventojui).
		246.2.3. vidutiniai atstumai iki antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių nustatomi rengiant (atnaujinant) ir tvirtinant konteinerių aikštelių išdėstymo schemas;	Įgyvendinta. Rengiant ir atnaujinat konteinerių aikštelių išdėstymo schemas Pasvalio rajono savivaldybėse įvertinti atstumtai iki antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių.
		246.2.4. savivaldybių gyvenamuosiuose individualių namų kvartaluose, kai individualių namų savininkai neaprūpinti individualiais pakuočių ir stiklo atliekų surinkimo konteineriais, ir miesteliuose, sodų ir garažų savininkų bendrijų teritorijose įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę prie pagrindinio išvažiavimo iš tokio kvartalo ar bendrijos teritorijos arba įvažiavimo į juos, šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių ar kitose gyventojams (bendrijų nariams) patogiose, estetiškai įrengtose ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkančiose vietose.	Dalinai įgyvendinta. Sodo bei garažų bendrijose Pasvalio rajono savivaldybėje trūksta 3 antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių.
11.	246.3.	Pastatyti specialius antrinių žaliavų surinkimo konteinerius viešosiose vietose, kuriose dėl dažno gyventojų lankymosi ir aptarnavimo specifikos susidaro daug antrinių žaliavų, taip pat laikinuosius specialius konteinerius viešųjų renginių metu.	Įgyvendinta.
12.	246.4.	Jeigu nėra techninių galimybių pastatyti specialių konteinerių arba juos naudoti ekonomiškai netikslinga, taikyti kitas priemones ir būdus (pavyzdžiui, antrinių žaliavų surinkimas į specialius maišus, antrinių žaliavų turėtojų apvažiavimas ar kita).	Įgyvendinta.
13.	246.5.	Atsižvelgdamos į savivaldybių teritorijų ir atliekų tvarkymo specifiką ir faktinį antrinių žaliavų surinkimo konteinerių poreikį, taikyti griežtesnius už nustatytuosius specialių konteinerių, skirtų antrinėms žaliavoms surinkti, pastatymo reikalavimus.	Neįgyvendinta.
14.	246.6.	Atliekų rūšiavimui skatinti ne rečiau kaip kartą per metus informuoti gyventojus apie antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų surinkimą savivaldybės teritorijoje – pateikti informaciją apie surinktą kiekį ir surinkimo kaitą, taip pat informuoti apie numatomas per artimiausius metus įdiegti ir (ar) vykdyti antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų rūšiuojamojo surinkimo priemones. Pastaroji prievolė pagal sutartį gali būti pavesta gamintojų ir importuotojų organizacijoms.	Įgyvendinta.